

VELIMIR PAŠARA

FORTUNAL SRIĆE

OŠ Vjekoslava Paraća, Solin
Solin 2010.

Nakladnik:

Osnovna škola Vjekoslava Paraća, Solin

Za nakladnika:

Đuro Baloević, prof.

Recenzenti:

Davor Šimić, prof.

Roko Dobra

Lektor i korektor:

Velimir Pašara, prof.

Naslovnica:

Josip Tokić

Tisak:

Salonaliber d.o.o, Solin

Velimir Pašara rođen je 1949. godine na otoku Žirju kod Šibenika. Profesor je hrvatskoga jezika u Solinu. Živi i stvara u Kaštel Gomilici. Objavio je zbirku pjesama *Idro mojoj duši* (Solin, 2006.) na čakavici rodnoga mu otoka. Zastupljen je u pjesničkim zbornicima *Erato 2004.* i panoramskoj antologiji kaštelanskih pjesnika *Odsjaji kaštelanske duše* (Kaštela, 2007.). Poeziju je objavljivao u *Maruliću*, *Školskom vjesniku*, *Školskim novinama* i *Metodičkim profilima*. U časopisu *Dubrovnik* (2007.) Roko Dobra je objavio ogleđ Dosegnute pjesničke vrjednote o Velimirovoj prvoj zbirci pjesama. Profesor Pašara povremeno objavljuje i stručne radove u *Školskom vjesniku*, *Metodičkim profilima*, zborniku *Dani osnovne škole* i školskom listu *Salona*. Stihove je govorio na Prvom festivalu bodulske kulture u Žirju, na radiopostajama i na drugim javnim nastupima. Njegovi učenici sudionici su brojnih smotri i natjecanja na kojima postižu zapažene rezultate na svim razinama.

Fortunal sniće je njegova druga zbirka pjesama na čakavskom narječju, a pred tiskom mu je i knjiga pjesama *U oku te nosim* na hrvatskomu jezičnom standardu za koju traži nakladnika.

VELIMIR PAŠARA: FORTUNAL SRIĆE

*Iman školj
U goloj stini parcele
A kako bi samo volija
Ugraditi kuću
To je moja kuća
To je moje ime*

Stihovi su ovo istrgnuti iz pjesama zbirke Fortunale sriće Velimira Pašare. Istrgnuti stihovi stvorili novu pjesmu, pjesmu poezije traganja za bitkom, za iskonom, za onim po čemu jesmo to što jesmo. Iman školj, imam život. I otok i život krug su kojemu kraja ne vidimo, a početak je daleko za nama. A trag treba ostaviti, trag da smo bili, da smo postojali.

*Sedin na krugu
Gljedan more
Kraja mu ne vidin ...
Ispo mene
Uspijantani krug
Ispran morun
Tvrda posoljena stina
Uzdiše
(Krug)*

Kao i svaki otočanin gradi pjesnik kuću.

*Zasa
U mojoj kući
Živi sunce
U prijateljstvu*

*S oblacima
I kàlebi
Pivaju pisme
Izmeju kamena
I neba.
(Gradin kuću)*

To je kuća stihova satkanih na temelju mediteranskih žirjanskih motiva, kuća ljubavi, čežnje i sjete. Kuća pjesnikove duše. Ali Pašara nije zarobljenih trenutka jezika kojim piše ni sredine o kojoj piše. Čakavskim izričajem otkriva nam se čovjek snažnog duha koji u svojim nedoumicama, čežnjama, neostvarenim i propuštenim prilikama traga za ljepotama svijeta. Izvorište tih ljepota i izvorište njegove poezije je otok.

*Otok si komu se uvijek vraćan (...)
Nima daljine ka bi mi te vazela
Ča bi bilo s bokunićima hrabrosti
Da teben ima, obećani školju moj
(U bokunićima sna)*

Progovorit će o univerzalnoj temi ljubavi, petrarkisitičkim odnosom spram žene, neuhvatljive i daleke poput otoka kojemu se jezikom vraća. Ženu i ljubav sjedinjuje s motivskim svijetom otoka Žirja. To su stihovi čežnje za neuhvatljivim, nečim uvijek nadohvat, nakratko posjedovanom, a ubrzo izgubljenom. Pažljivim odabirom slika stvara moto svoj poezije i života:

Nemoj stati – slidi sunce – živi život – pivaj pismu – pazi sebe

Poruke su to upućene ženi, ali i nama da u ovoj poeziji nađemo bokunići sebe, da i sami budemo pošćropjeni komadićem sriće.

Zapada pjesnik u trenutke sumornih stanja, sjete, trenutke preispitivanje sebe, svog života i svijeta kao u pjesmama Radost će doći, Ili, Prošlost i sadašnjost, U kantunu duše. Pred nama se otvara svijet „tužne dalmatinske kišne jeseni“ kada otok ostaje otočanima, i otočani otoku. Okreću se jedni drugima i samima sebi.

*Skamenija se osmih
Zaustavljin u jaziku kaleba
U zvuku samoće klizin u dan
Bolno maganjane tišine
Zdraka u raspeljuhanoj kosi
U caklu lipote posoljene burami
U zlatu maslin vezanih za stine
Sve dura u tisnomu kantunu duše.*

(U kantunu duše)

Prihvaća se život takvim kakav jest, prihvaća se sudbina, fatum.

*Rojin ka siromah
Životarija život
Umra ka siromah
Koga kriviti za to
(Siromah)*

U jednom trenutku taj niz prekida se jednostavnim stihovima pučke tradicije koji nas svojom svježinom i izvornošću vraćaju u svijet sunca, mora, bora, masline, svijet življenja života.

*Kada kraj njih projedeš
Snažno zamirišu
Poželu da dojdeš
Za tobom uzdišu
(Tri cvitića)*

U pjesmi Neke žirajske mudrosti poigrat će se praiskonskim zvukovljem čakavske narodne mudrosti koja je odraz autohtonog žirjanskog života, mudrošću u stvarnom životu zamuklom, ali u Pašarinoj poeziji oživljenoj i otrgnutoj zaboravu.

Svojim stihovima otvorio je vrata

Za svoje bližnje

Za sve prijatelje

Da vedrinu gljedan

Da čujin smih

Da pismu zapivan

Pod krovun svojin

U svitlosti mora

(Gradin kuću)

Stihovi Velimira Pašare izvorni su glas čakavske poezije koja nije nastala na apstraktnim motivima već na stvarno proživljavanom životu na otoku. Osnovna jezična potka Pašarine poezije je dijalektalni izričaj njegovog rodnog Žirja. I teme njegovih pjesama su žirjanske. Tako Žirje postaje ishodište Pašarine pjesničke avanture.

Svojim jezikom je pokazao da male jezične sredine mogu iznjedrili poeziju snažne vrijednosti. Žirjanski dijalekt i lokalni motivi pjesniku su samo sredstvo u obradi univerzalnih tema, i gradnji kuće, jedan cjelovitog pjesničkog svijeta u kojem i mali čovjek, siromah može biti velik. Pa makar samo i u onom trenutku kada razgovara s Mjesecom.

Miseče

Iz svoje kože se ne more nikako. (Mliko misečine)

Davor Šimić, prof.

POŠKROPLJENI SRIĆUN

DÀ MI JE ÌTI CÂ

Dà mi je ìti câ
Makâr bezglâvo bîža
U nîke daljîne
Prîko bîrda
Prîko môra

Dà mi je ìti câ
Makâr prôpîva kricîma
Dalêko ôvle
Prîko rîk
Prîko jezêr
U sunčâne samôće

Dà mi je ìti câ
U zâborâve odletîti
U nôve sudbîne utêći
Nê znân
Bi li môga
Izgùbljin u vrîmenu
Zaborâviti svê

Manje poznate riječi: **iti** – íci; **ća** – otići dalje, van;
makar – makar, barem; **biža** – bježao; **nike** – neke;
priko – preko; **propiva** – propjevao; **ovle** - odavde; **rik**
gen. mn – rijeka; **jezer** gen. mn – jezera; **odletiti** –
odletjeti; **ne znan**– ne znam; **bi li** – bih li; **moga** –
mogao; **izgubljin** – izgubljen; **vrîmenu** – vremenu;

U PĪNCŪLJĪMA MÄSLĪN

Pīncūlji māslīn
Otvōreni nēbu
I bajunētami sūnca
Lampāšu na vītru

Tīja sān te vīti
S gūštūn
Sīguru ū sē
Tīja sān
Srkṅniti kljīce živōta
U stvārima vēc dalēkīn
Ma nī me pijāžālo
Dotaknīti sudbīnu
U pīncūljīma māslīn
U prōcīpu vrimena
Di mrlūše s krijāncūn
Na lūke ditīnjstva
Poljūbljene suncūn

Manje poznate riječi: **u pinculjima** – u vršcima krošnje; **maslin** gen. mn – maslina; **bajunetami** – bajunetama; **lampašu** – mašu, ljuljaju se; **na vītru** – na vjetru; **tija san** – htio sam; **srkniti** – srknuti; **kljice** – klice; **dalekin** – dalekim; **ni** – nije; **pijažalo** – svidalo, mililo, godilo, odgovaralo; **dotakniti** – dotaknuti; **u procipu** – u procjepu; **vrimenta** – vremena; **ča** – što; **marluše** – miriše; **ditinjstvo** – djetinjstvo; **suncun** – suncem;

SÂMO S TÖBUN

Sâmo s töbün, drãga mōja,
Sūsrit srīca je prãva
Sâmo s töbün, mīla mōja,
Sritna sićanja su jãva

Töbun san se üvīk kljēja
Dūše o' zānōsa pūnē
Okadã san te jã srēja
Svirāju ljubãvi strūne

Nisãn te vrīdan bīja
Sudbã zlãtna čeka nãs
Ostvarīlo se čã san snīja
Nōsi nãs rīke živōta spãs

Sadã trībãn sãmo tēbē
Sâmo tvojīh očiju žãr
Zã tobün mi srce zebē
Īšće ljubãv za dãr

Būdīš ògãnj sã' u mēnī
Tēbi morãn sēbe dãti
Užgãti plãmīk u žēnī
Mōrãn srce darivãti

Manje poznate riječi: **s tobun** – s tobom; **susrit** – susret; **srića** – sreća; **sritna** – sretna; **sićanja** – sjećanja; **san** – sam; **uvik** – uvijek; **kljeja** – kleo; **sreja** – sreo; **nisan** – nisam; **vrīdan** – vrijedan; **bija** – bio; **čã** – što; **snija** – snio; **rīke** – rijeke; **triban** – trebam; **išće** – traži; **sa'** –

sad; **moran** – moram; **užgati** – zapaliti, upaliti; **plamik** – plamen;

FORTŪNĀL SRĪCE

Kartīl zvīzd p̄rī tobūn sādā prostīrin,
zovū mi ūspomēne vōjke žūte,
fermājin rīči s gerbīnūn pomīrīn,
krēla tīc zōvū na dalēke pūte.

Grōzje zdrījā u tīn tvojīn rūkāmī,
ōči lovū sakrivīn ōsmih srīce,
svē līpo dūrā u nōvīn lukāmī,
dāh mōra marlūše nā sōl i cvīće.

Parī mi se da južīn šīga dūšu
i jūt̄ro ča pīva u k̄aplji rosē.
Srit̄ni smo tī i jā čā vītri pūšu

kā trāvu gāzu nāše nōge bosē.
Svitlī bokunīc svītla mēju nāmi,
fortūnāl srīce mī krēdemo sāmī.

Manje poznate riječi: **fortunal m** (tal. fortunale) – silan vjetar, naglo jako nevirijeme; **srīce ž gen. jd** - sreće; **kartil m** – vrsta košare; **zvīzd gen. mn** – zvijezda; **tobun instr.** – tobom; **prostīrin** – prostīrem; **vojke** – voćke, vrsta voćaka žutih okruglih plodova; **fermajin** – zaustavljam; **rīči** – riječi; **gerbinun instr. jd** (tal. garbino) - jugozapadnim vjetrom; **pomīrin** – pomiren; krela sr **mn** – krila; **tīc gen. mn** – ptica; **grozje sr zb.** – grožđe; **zdrija** – zri; **tīn instr. pokazne zam.** – tim; **tvojīn instr.**

pos. zpam.- tvojim; **rukami** – rukama; **lovu** – love;
sakrivin – sakriven; **osmih** – osmijeh; **lipo** – lijepo; **dura**
– traje; **novin** – novim; **lukami** – lukama; **marluše** –
miriše; **cviće** – cvijeće; **pari mi se** – čini mi se; **južin m** –
južni vjetrić, slab vjetar s juga; **gazu** – gaze; **svitli** –
svijetli; **bokunić** – komadić; **svitla** – svjetla; **meju** –
među; **nami** – nama; **kredemo** – krademo;

TĪ I JĀ

Trīban te
Sřce gořĩ
Sâmo pãtin
Sřce vòli
Želĩn te
Sâmo dõjdi
Òd tēbē hòcu
Tãko mãlo

Gljēdãš me
Smĩšĩš se
Nũdiš mi
Zĩde nãde
Krēlima sřca
Tĩ mēni
Jã tēbi
Dã bi ti svē
Jũšto tãko

Žudĩn
Za dãnima
Čã dirnũti vřtrũn
Durãju
U žĩvin stinãmi
Za svõj grõš
U lĩtu
Umřlomu od žēlj

Odoliješ
Vr̃menu br̃menu
U buk̃etima č̃ežnje
U bar̃otinami ũspomin
Na k̃e smo ṽikli
I ōb̃ikli
I t̃i i j̃a
Ča j̃e da j̃e
Totek̃a je

Ṽirujin u t̃e
U sṽaku tvoj̃u r̃iĉ
Č̃ŭṽan tvōj ōsm̃ih
Z̃rno si sp̃asa
Pl̃imi i ōseki
D̃uše mōj̃e
Na sanj̃ivin put̃ima
Rasprod̃ana žiṽōta

Manje poznate rijeĉi: **triban** – trebam; **patin** – patim; **želin** – želim; **gljedaš** – gledaš; **smišiš** – smiješiš; **krelima** – krilima; **žudin** – žudim; **vitrun** – vjetrom; **duraju** – traju; **živin prid.** – živim; **stinami** – stijenama; **litu** – ljetu; **želj gen. mn** – želja; **virujin** – vjerujem; **riĉ** – rijeĉ; **sanjivin** – sanjivim; **putima** – putovima; **odoliješ** – odolijevaš; **vr̃menu** – vremenu; **br̃menu** - bremenu; **barotinami** – juhi, tj. nezaĉinjenoj tekućini u kojoj se kuhala blitva, ovdje u prenesenom znaĉenju; **ke** – koje; **vikli** – navikli; **obikli** – obiknuli; **jušto** – toĉno; **da bi'** – dao bih; **toteka** – tu;

MALËNOJ

Mālëna
Dotaknì lito
U dolūtälin
Träcìma sùnca
Pomìsli nã me
Porìni ù mōre
Brōde ùspomìn
Skìni pàučinu zãborava
Osìti stäre srìtne däne
Otvōri profundãno sřce
Rašcarãnomu nēbu
Burdìžu glãzbe na žãlu
I snù babuljïc
Čã zìka su nãn bìle
U tišinãmi škōljã
U pìsmi crljènoga zãpãda
Ostãvljenōga sùnca i vëtrima
Dì vlãda spōkōj slakì

Manje poznate riječi: **lito** – ljeto; **dolutalin** – dolutalim; **porini** – poguraj; **uspomin gen. mn** – uspomena; **ositi** – osjeti; **sritne** – sretne; **profundano** – profučkano, prodano, uništeno, upropašteno, spiskano; **rašcaranomu** – vedrom, razvedrenom; **burdižu** – lelujanju lijevo-desno protivnom vjetru; **babuljic gen. mn** – oblutaka; **ča** – što; **zika** – zipka, kolijevka; **nan** – nam; **školja** – otoka; **pismi** – pjesmi; **crljenoga** – crvenoga; **vitrima** – vjetrima; **di** – gdje; **slaki** – slatki;

TĪ SE NĒ DĀŠ

Na tvojōj bēdri
Rukā mi dṛšce strāsno
Ljūbīn te lūdo
Tī se nē dāš

Od čēga bizīš

Okučājīn ti bljūzu
Tī se opīreš
Kā i svāka žīnska
A hōceš īsto čā i jā

Ljubomōran na mīsēčev trāk
Čā dṛšce na prsīma tvojīn
Pritīšcīn odumidāna jūsta
Na tvōja teplā njīdra

Tvojūn frīško ōprānūn kōsūn
Strūjī vōnj cūha vītra
Zalūdu želīn sprīčīti
Vītrovītu īgrū svojīn prstīma

Ljūbīn tvōje krūpne ōči
Listān po tvojōj prisūtности
Tī kā da tō ne želīš
I dālje se nē dāš

Hōcù li ìka' uspìti svlādàti
Kāmène otpòre u tēbì
Zalìndrati ũ te
Olabāviti katānce
Stārih žĩnskih ũžānāc
Dōjti u tvoje sŕce
I pridāti se ìdrima žũdnjē
Čũda se dikōr dēsu

Manje poznate riječi: **tvojoj bedri** – tvojem bedru; **dršće** – drhti; **ljubin** – ljubim; **bižiš** – bježiš; **okučajin** – otkopčavam; **bljuzu** – bluzu; **ka** – kao; **žinska** – žena; **misečev** – mjesečev; **trak** – zraka svjetla; **pritišćin** – pritišćem; **odumidana** – vlažna; **justa** – usta; **tepla** – topla; **njidra** – njedra; **tvojun** – tvojom; **friško** – svježe; **opranun** – opranom; **kosun** – kosom; **vonj** – miris; **čuha** – daška; **vitra** – vjetra; **želin** – želim; **spričiti** – spriječiti; **vitrovitu** – vjetrovitu; **svojin** – svojim; **prstima** – prstima; **ljubin** – ljubim; **listan** – listam; **ika'** – ikad; **uspiti** – uspjeti; **zalindrati** – zalutati; **žinskih** – ženskih; **užanac gen. mn** – navika, navada; **pridati se** – predati se; **idrima** – jedrima; **dikor** – ponekad; **desu** – dogode;

PŌJ DĀLJE

pōj cā dālje
nēmōj stāti
būdi svōja
ùvīk tī
tô želīn

pōj cā dālje
slīdi sūnce
čūvaj sēbe
sāmo tī
tô hōcu

pōj cā dālje
žīvi žīvòt
nājdi mēne
ljūbāvi tī
tô čekān

pōj dālje
pīvaj pīsmu
vīruj mēni
nājdrāža si
to znan

pōj dālje
pāzi sēbe
vōlī mēne
nājlīpša si
tô vīdīn

pōj dālje
darūj sēbe
živīn zā te
sřitna li si
tô vīrujīn

pōj cá dālje
dūšo mōja
mīslin nā te
mīla si
tô osīcān

pōj cá dālje
dōjdi mēni
voljēna
čekān te
tô sanjān

pōj dālje
mōrāš pōjti
mēni dōjti
morāš dālje
u rīku ljūbāvi

Manje poznate riječi: **poj** – idi, kreni, pođi; cá pril. dalje; **uvik** – uvijek; **želin** – želim; **slidi** – slijedi; **najdi** – nađi; **čekan** – čekam; **pivaj** – pjevaj; **pismu** – pjesmu; **viruj** – vjeruj; **znan** – znam; **najlipša** – najljepša; **vidin** – vidim; **živin** – živim; **sritna** – sretna; **osićan** – osjećam; **mislin** – mislim; **dojdi** – dođi; **sanjan** – sanjam; **pojti** – poći; **riku** – rijeku;

JEDĪNO MŌJE

Mōjè mōre
Kā slòmjlēno
Krélo tice
Počije

Mōj škōlj
U komòštrami
Nanžanih stīn
Sanjā

Mōjè sūnce
Ka zlātni kōrlāk
Bljišćī
Pīva

Jedīno mōje
U mlākōj tišīni
Pod pīzun brīg
Spī

Manje poznate riječi: **ka** – kao; **krelo** – krilo; **tice** – ptice; **počije** – počiva; **komoštrami** – verigama nad ognjištem; **stin gen. mn** – stijena; **korlak** – avet, sablast, utvara, prikaza; **bljišćī** – blješti; **jedino** – jedino; **pizun** – težinom, utegom, teretom, kamenčinom; **brig gen. mn** – briga; **spi** – spava;

OKRAČUNĀNO SŔCE

Dīkād nīki pasāni dāni
Pūnī teplīnē i mrljūsa
Procvitāju nānōvo ū nāmi
Vrātu nās u stōpe mlādosti
Vrīme okračūnā sŕce uhūceno
Njīdrima lipōtē u mŕiže ljūbāvi
Prostrtē cēstun, mōrūn i nēbūn

Ďirāju māle stvāri lipōtē živōta
U vŕiloj ljubāvi zažārenōga sŕca
Čā svē mōre u plīmi sŕīce
U prāvōmu vrīmenu za ljubāv
Čā žīvī mŕljūsima prōšlosti ū nāmi
S okračūnānīn vrātima sŕca
Za pīsmes milīnē u dolīni dītīnstva

Manje poznate riječi: **dikad** – ponekad, kadikad; **niki** – neki; **pasani** – prošli; **tepline** – topline; **mrljusa** – mirisa; **procvitaju** – procvjetaju; **nami** – nama; **vratu** – vrate; **vrime** – vrijeme; **okračuna** – otvori; **uhučeno** – uhvaćeno; **njidrima** – njedrima; **lipote** – ljepote; **mriže** – mreže; **cestun** – cestom; **morun** – morem; **nebun** – nebom; **diraju** – idu, prolaze; **vriløj** – vreloj; **sriće** – sreće; **vrīmenu** – vremenu; **ča** – što; **mrljusima** – mirisima; **okračunanin** – otkračunanim, otvorenim; **pisme** – pjesme; **ditinstva** – djetinjstva;

U KOLŪRĪMA PRĪVĒČERJA

Lovīn tīce pògljedun
U kolŭrĭma prĭvečerja
Osīcan te zabalānu
U zlàtopĭsu svĭtlosti
Sanjivĭh ũspomin

Kōmōštre zakŭčāne
U kampanēlima dušē
Molāju zvōnima na vōlju
Punē mi mĭsli tebē
Škōljŭn zvōnŭ ũspomene
Tumbāju se ka pijāvice
Brančelāju čārĭn nēbŭn
Primōšcene pŭtŭn tĭc
Temŭnu zdrākŭn trĭšceno
Vēzāne ingālĭano
Cĭmun u možjānĭma
Kolŭrōj zālaska
Čā pādaju u nemĭlost nōci

Manje poznate riječi: **lovin** – lovim; **tice** – ptice;
pogljedun – pogledom; **u kolurima** - u bojama;
privečerja – predvečerja; **osičan** – osjećam; **zabulanu** –
zatvorenu; **svitlosti** – svjetlosti; **uspomin** gen. mn –
uspomena; **komoštre** – verige (lanci) nad ognjištem za
vješanje lonaca (kotlića); **zakučane** – zakopčane,
povezane kućicom; **u kampanelima** – u zvoncima;
molaju – puštaju, dopuštaju; **školjun** – otokom;
tumbaju se – vrte se, preokreću se, kolutaju se; **pijavice**

– orkanski vihori, snažni vrtložni vjetrovi; **brančelaju** – zuje; **ćarin** – vedrim, bistrim; **nebun** – nebom; **primoščene** – premoštene; **temunu** – upravljaju, krmilare; **zdrakun** – zrakom; **triščeno** – lijeno; **ingaljano** – nesređeno; **cimun** – cimom, brodskim konopom; **u možjanima** – u mozgu; **koluroj** gen. mn – boja;

KALĀJĚŠ SE

Kalaješ se
Nĭž skalĭne
Ukùjěš se
U mōje òči

Nōga za nogūn
Skalĭna po skalĭna
Kòrak šēsni
Tĭlo zĭblje

Pùlac sūnca
Ćūtĭn žĭvo
Kāna pòti
Niz čĕlo
Cĭdĭ se lĭno

Kalājěš se
Niz skalĭne
Lašćĭ se sūnce
U očĭmā
Kutĭnto

Manje poznate riječi: **kalaješ se** – silaziš, spuštaš se; **skaline** – stube, stepenice; **ukuješ se** – uvlačiš se; **nogun** – nogom; **skalina** – stuba; **šesni** – lijepi; **tilo** – tijelo; **ziblje** - ziba, ljulja, njiše; **pulac** – bilo, puls; **kana** – kap, kapljica; **poti** – znoja; **cidi se** – cijedi se; **lino** – lijeno; **lašći se** – sjaji se; **kutinto** – zadovoljno;

RĚSLA

tô si tĩ
tô je tô
tĩ si tã

rěsla
ovãko
izrěsla
onãko
narěsla
tãko
dorěsla
ovãmo
odrěsla
onãmo
prirěsla
onõlĩko
nadrěsla
tõlĩko
urěsla
ovõlĩko
zarěsla

rěkla
porěkla
hõceš
ně cěš
dõjděš
põjděš
ìmã te

nĩma te
dadĩn tèbi
vãzmĩn sèbi
s tòbũn jã
s mãnũn tĩ
vĩdĩn tèbe
vĩdiš mène
tĩ – jã
jã – tĩ

gljèdãn
gljèdãn
ne nagljedãn se

tĩ si tĩ
ùvĩk tĩ
jã san jã
ùvĩk jã
mõje je tvõje
tvõje je mõje
svè je tõte
i gotòvo
tõ je tõ
čã céš
čã jẽ jẽ
ne mòremo
ni tĩ
ni jã
kũntra kurĩnta
narèsla

Manje poznate riječi: resla – rasla; **izresla** – izrasla;
naresla – narasla; **doresla** – dorasla; **odresla** – odrasla;
priresla – prerasla i prirasla; **nadresla** – nadrasla; **uresla**
– urasla; **zaresla** – zarasla; **dojdeš** – dođeš; **pojdeš** –
pođeš; **nima** – nema; **dadin** – dadnem; **vazmin** –
uzmem; **s tobun** – s tobom; **s manun** – sa mnom; **vidin** –
vidim; **uvik** – uvijek; **tote** – tu; **gljedan** – gledam;
nagljedan – nagledam; **ča** – što; **je** – jest; **ne moreš** – ne
možeš; **kuntra** – protiv; **kurenta i kurinta** – korenta,
morske struje;

POŠKRÖPLJENI SRIĆUN

Näša jŭsta su se trëvila
Pöslŭn uobičäjenoĝä pözdrava
Ševrljãli smo pripetãni
U lukãmi nãših rŭk
Ozãrëñih obrãzoi
S ösmihŭn srŭce
Udišući zapihano
Ranöjütarnje kãne rösë
Prözeti trnjavŭnŭn
Od pöplãtoi do vrha glãvë
Lebedëci blaženstvŭn
Ognjënih otkuçaj srca
Ne primicüjući ñikoga
U kãlami Kãštŭl
Poškröpljeni srićun

Manje poznate riječi: **justa** – usta; **trevila** – srela; **poslin** – poslije; **ševrljali** – ljuljali se, posrtali; **pripetani** – priljubljeni, slijepljeni; **lukami** – lukama; **ruk gen. mn** – ruku; **obrazoi gen. mn** – obraza; **osmihun** – osmijehom; **sriće** – sreće; **zapihano** – zadihano; **kane** – kapi; **trnjavinun** – žmarcima, trncima, jezom; **poplatoi gen. mn** – potplata, tabana i donjih dijelova obuće; **lebedëci** – lebdeci; **blaženstvun** – blaženstvom; **otkučaj gen. mn** – otkućaja; **primicüjući** – primjećujući; **kalami** – ulicama; **Kaštŭl gen. mn** – Kaštela; **poškröpljeni** – poprskani, pošpricani; **srićun** – srećom;

ZNĀN I ZĀŠTO

Ni večerāske nē ću izājti
Znān, trëvit ću njû
Ne želīn je vīti tūžnu
Jādan san ũnda i sĀn

Zāšto ũvik trëvin njê ōči
U kīma proštījīn svë
Dokā' ću gljèdati mīdi kĀpöt
Slidīti njê krāke kōrāke

Ni večerāske nē ću izājti
Znān i zāšto

Manje poznate riječi: **večeraske** – večeras; **izajti** – izići; **znan** – znam; **trevit ću** – srest ću; **želin** – želim; **viti** – vidjeti; **unda** – onda; **san** – sam; **uvik** – uvijek; **trevin** – sretnem; **nje** – njezine; **kima** – kojima; proštijin – pročitam; **doka'** – dokad; **gljedati** – gledati; **kapot** – kaput; **sliditi** – slijediti; **krake** – kratke;

ČINĚ MI SE

ČinĚ mi se
Nisān ni trĚnija
NĚ ōka sklopĚja
Okā' si ĩšla ćā

ČinĚ mi se
SvĚ je nāopako
Fortunāli u mĚni
JošćĚ nĚsu zamŭkli

OstāvĚja san snĚ
U ōčĚma tvoĚĚn
Zabŭjāla u dŭši
Stāra bŏl

Marćāne bŭre šuperbijāju
Zvižljukāju
Svu nŏc lŭdŭju
Pŭte partĚnce šumprešāju

Dāni bez sŭnca zakrĚču temŭn
Nŏsu tŭgu iz slomljĚna sŭca
DalĚko su pŏljŭpci
Na stāzama pŏvratka

MarĚte sudbĚnĚ štrāpaju
Šuperāju pasāne dāne
S rĚčĚma bāčenĚn u vĚtar
KljĚcami mŏra u rasvanŭće

Pārilò se
Da si mi sūjēna
Da ti je mīsto kraj menē
Tī da bùdeš jā
Jā da būdīn tī
U sigurnōj vāli

Manje poznate riječi: **nisan** – nisam; **trenija** – trenuo, sklopio oči, trepnuo; **sklopija** – sklopio; **oka'** – otkad; **ća** – dalje; **fortunali** – vjetrovi; **jošće** – još; **ostavija** – ostavio; **san** – sam; **tvojin** – tvojim; **sile se**; **zvižljukaju** – zvižde; **partince** – polaska; **šumprešaju** – glačaju; **zakriču** – okreću; **temun** – kormilo; **nosu** – nose; **marete** – valovi; **štrapaju** – prskaju; **šuperaju** – pobjeđuju; **pasane** – prošle; **ričima** – riječima; **bačenin** – bačenim; **vitar** – vjetar; **kljicami** – klicama; **rasvanuće** – svanuće; **parilo se** – činilo se; **sujena** – sudena; **misto** – mjesto; **budin** – budem; **vali** – uvali;

EVO ME

ŠÄPLJĪN CVĪĀU

Grĭn u vřtāl
Šäpljĭn: Cvĭtāj
Vřtāl je pñn cvĭća

U žūtōj bōji jāgūca
U mřljūsū lĭjūbice
Sĭtĭn se

Tēplā krēla zūnja
U klūku cvĭća
Sūnce u svōmu zlātu

Zlātūn procvĭtāla brnĭstra
U mřljūsū jūga
Spomĭnje promajnāne dāne

Šāpōrĭn cvĭću
Zvōnĭ bōnāca
Ösmĭsi sřca zĭšu

Oslūškūjĭn
Rĭči sunčāne
Vřtāl je pñn cvĭća

Lipanj (zunj), 2006.

Manje poznate riječi: **šapljin** – šapućem; **cviću** – cvijeću; **grin** – idem; **vrtal** – vrt; **cvitaj** – cvjetaj; **cvića** – cvijeća; **jaguca gen. jd** - jestive trave žutog cvijeta sličnog maslačku; **mrljusu** – mirisu; **sitin se** – sjetim se; **tepla** – topla; **krela** – krila; **zunja** – lipnja; **kluku** – klupku; **zlatun** – zlatom; **procvitala** – procvjetala; **brnistra** – žuka; **spominje** – podsjeća; **promajnane** – protekle, prošle; **šaporin** – šapućem, mrmljam; **bonaca** – utiha; **osmisi** – osmijesi; **zišu** – zijevaju; **osluškujin** – osluškujem; **riči** – riječi;

RÄDOST ÉE DÖJTI

Däž pläça nävre
Iz zapihanih prsi
Bälave süze teču
Süze sopoljïnave
Lizu kräjïn nōsa
Udrūženo
Tïcajū se obräzōj
Nehārno pūzū
Beskrājno iz dnä dūšē

Pläčūn
Umïvèno lïce
Zrñje sūz
Gřč pläça
Rukävūn otārïn nōs
Tugä se prostřla
Tïlūn
Jèca
Piha
Jēčï
Gřca
Stènje
Tūlï
Zabodē jäd u opnu
Ostävlja
Modřice u dūši
Krïk izgūbljene dūšē

Sûnce će ìpak dõjti
Iz dālèkih kräjõj òsame
Nedodirnūtõga bãbina pãsa
Põsli plãča òblaka, sũnce
Nãda proključã u dũšĩ
Izã nõci dãn
Nagřne ũ sřce
Sũši sũze
Kĩ čeka, svãne mu

Manje poznate riječi: **daž** – kiša; **zapihanih** –
zadahtanih, zadihanih; **prsi gen. pl.tantum** – prsa, grudi;
teču – teku; **sopoljinave** – slinave, balave; **lizu** – klize,
gmižu; **krajun** – krajem; **ticaju se** – tiču se, dotiču se;
obrazoj gen. mn – obraza; **neharno** – nemarno; **puzu** –
puze, pužu; **plačun instr. jd** – plačem; **suz gen. mn** –
suza; **rukavun** – rukavom; **otarin** – obrisan; **šudarićun**
– rupčićem, maramicom; **tilun** – tijelom; **piha** – jeca; **tuli**
– plače glasno i otegnuto; **dojti** – doći; **iz krajoj** – iz
krajeva; **babina pasa** – duge; **ki** – tko, koji;

PÖSLĪN DÄŽA

däž promajnäje
gřljĭn teplĭn kolūrĭma
bäbinōgā pāsa
u daljĭni

sūnce prosĭplje
svĭtlost
po klāsĭma šēnĭce
čā se zlātĭ
ù pōlju

cvĭće
podĭglo glāve
opĭjĕne
känāmi kĭše

čĕle
poljskōmu cvĭću
veselŭ se
nāglas

svĭlĕne vidĭne
ljŭljāju se
u zĭkami zlātnih kōnac
tišinĕ trĭna

öci pijŭ sliku
mäslĭne mučŭ
glās ökovān zlātŭn
grāne okĭčene vrānami

Manje poznate riječi: **poslin** – poslije; **daž** – kiša; **promajna** – slabi, prestaje; **grljin** – grljen; **teplin** – toplim; **kolurima** – bojama; **babinoga pasa** – duge; **prosiplje** – prosipa; **svitlost** – svjetlost; **klasima** – klasovima; **šenice** – pšenice; **ča** – što; **cvíce** – cvijeće; **kanami** – kapima; **čele** – pčele; **cviču** – cvijeću; **veselu se** – vesele se; **vidine** – leptiri; **zikami** – zipkama; konac **gen. mn** – konaca; **trina** – treni, časka; **muču** – šute; **zlatun** – zlatom; **vranami** – vranama;

ZNĀJ

Ako môre s tõbūn proćākūlā
Ako ti otvõri krèla rīčī
Ako ti ponūdi svõj òsmīh
Ako te zīblje u gūnduli ili kaiću
Ako se s tõbūn izrugljīje
Ako s tõbūn sūlācā
Ako se s tõbūn poīgra
Ako te pōškrõpi kånami marēt
Ako s tõbūn zapīva
Ako se modrī u tvojin oćima
Ako ga nõsīš u dūši
Znāj da ti je prijatelj
Znāj da te vòli

Manje poznate riječi: **s tobun** – s tobom; **proćakula** – popriča; **krele** – krila; **riči** – riječi; **osmih** – osmijeh; **ziblje** – ziba, ljulja; **gunduli** – brodiću; **sulaca** – šali se; **poškropi** – poprska; **izrugljije** – izruguje; **poštrapa** – poprska, zapljusne; **kanami** – kapima; **maret** – valova; **zapiva** – zapjeva; **tvojin** – tvojim;

ÈVO MÈ

Èvo mē
Ka pìsnika
U slòvima
U ričìma
Prāznìh rŭk
U karĩcu
O' snøj
S trāgŭn ljŭbāvi
S prāznŭn mrĩžŭn
S izvezènŭn prĩčŭn
Jŭtra čā gāsi zvĩzde
Na žālu òsame srca

Ka vřtar zavřrřn
U maslurřje
U maslinādi
Provřrřn kroz ponřstru
Zāgřljēnu
Zlātnřn rŭkāmi sŭnca
Ispovřdřn se
Mōru u kāmenu
Čā dŭšu mi lřči

Èvo me
U bokunřma pāmeti
Iz librōj živōta ukredēnih
Nisān řsti učēra i danāske
řmān živōt svōj
U mālřnu vrřmena

U gandāljīma sparnjānīh mīslī
Šotānih u plīmi rīčī
Čā grīntaju u dvōru tišīnē
Dī nīma dovōljnō pacīncē

Grlīn stīne očīmā vītra
Trēvīn lju̇de polju̇bljene sūncun
Spletēne u verīge vrīmena
Vrīmena čā i stīnu izbūžā
Talōžēcī mōdrīce u krūzīma
A čōvīk obīkne nā svē pomālo
U živōtu čā izmīče

Ēvo me
Pijīn znatižēlju isklesānih jūst
Nečūjno šīrīn krēla samočē
Fermājīn vrīme zāborava
Nūdin mōre prikřšenih užānāc
Slidīn pūt bīlōga sīleba
Vōlīn bīrāti nājbōlje
Još ùvīk vežīn ūčer za dānās
Svē me tukā znāti
Dūpera to ili ne dūpera
Svē je zakračunāno
U škafetīnima možjanōj
Svē i da bi tīja
Ne mōrīn zaborāviti

Manje poznate riječi: **ka** – kao; **pisnika** – pjesnika; **ričima** – riječima; **ruk gen. mn** – ruku; **kariću** – kolicima; **o'** – od; **snoj** – snova; **tragun** – tragom; **praznun** – praznom; **mrižun** – mrežom; **izvezenun** – izvezenom; **pričun** – pričom; **ča** – što; **zvizde** – zvijezde; **vitar** – vjetar; **zavirin** – zavirim; **maslurije** – grančice maslina; **maslinadi** – masliniku; **provirin** – provirim; **ponistru** – prozor; **zlatnin** – zlatnim; **rukami** – rukama; **ispovidin se** – ispovjedim se; **liči** – liječi; **bokunima** – komadima; **nisan** – nisam; **učera** – jučer; **danaske** – danas; **iman** – imam; **malinu** – mlinu; **vrimena** – vremena; **gandaljima** – tajnim kutovima; **sparnjanih** – ušteđenih, sačuvanih, nepotrošenih; **šotanih** – potopljenih; **riči** – riječi; **grintaju** – smetaju, dosađuju; **dvoru** – dvorištu; **di** – gdje; **nima** – nema; **pacince** – pažnje; **grlin** – grlim; **stine** – stijene; **vitra** – vjetra; **trevin** – sretnem; **suncun** – suncem; **verige** – verige, dijelovi većeg lanca; **stinu** – stijenu; **izbuža** – izbuši, probije; **kruzima** – kamenjaru, velikom kamenju; **čovik** – čovjek; **obikne** – navikne; **pijin** – pijem; **justa** – usta; **širin** – širim; **krela** – krila; **fermajin** – zaustavljam; **vrime** – vrijeme; **nudin** – nudim; **prikršenih** – prekršenih; **užanac gen. mn** – navika, običaja; **slidin** – slijedim; **biloga** – bijeloga; **sileba** – vrste morske ptice slične manjem galebu; **volin** – volim; **uvik** – uvijek; **vežin** – vežem; **učer** – jučer; **tuka** – dopadne, zainteresira, primora; **dupera** – upotrebljavao; **zakračunano** – zatvoreno; **škafetinima** – ladicama; **možjanoj** – mozga, moždana; **tija** – htio; **morin** – mogu;

ILI

i mōre je mōdro
ili mi se tãko činĩ

i rĩka je zelēna
ili mi se tãko činĩ

i nēbo je plãvo
ili mi se tãko činĩ

i sũnce je Źũto
ili mi se tãko činĩ

i ĉovĩk san dobrōga srēca
ōli se to mēni sãmo parĩ

i tĩ mi srēce grĩješ
ili mi se sãmo tãko činĩ

ĉovĩk san smantãn ō' srēce
ili mi se tãko činĩ

i lũd san od ljubãvi
ili mi se sãmo činĩ

i svē ōkolo mēne ĩma dũšu
ōli se tō mēni sãmo činĩ

i lãpĩš mōre bĩti ubojĩt
ili mi se sãmo tãko činĩ

upoznājīn pògrīšne ljûde
òli mi se tâko parī

svīt i dālje tečē
ili mi se sâmo činī

svè je dobrò ovâko kākō jē
oli mi se sâmo činī

kupÛju komadiće mōga srca
ili mi se sâmo činī

živīn da bi ùmra
oli mi se tako parī

svè na ovomÛ svītu ìma cīnu
ili se mēni svè tô činī

Manje poznate riječi: **rika** – rijeka; **čovik** – čovjek; **oli** – ili; **parī se** – čini se; **smantan** – zbunjen; **o'** – od; **sriće** – sreće; **lapiš** – olovka; **more** – može; **upoznajin** – upoznajem; **pogrišne** – pogrješne; **živin** – živim; **umra** – umro; **svitu** – svijetu; **cīnu** – cijenu;

PRÖŠLÖST I SADÄŠNJÖST

Müşno je
Siçäti se pröšlōsti
Ništō se i sītīš
Pōništo i zaboräviš
U büškarami pröšlosti
Svīsno öli nēsvīsno
Pröšlost je pröšlost
Ispīsana
Propūhana
Isplīvāna
Ižvākāna
U rāspādu
Pāučina pröšlosti
Prāti nās
Tīli ne tīli
U dušāmi nāših stārih
Kā zlātna vrimēna

Grīšnici mīslu
Da pōvist počīmle
Od njīh sada
Sadā je sadā
Sadā postōji
Slīdi nīka' i pōslīn
Poravnājemo račūne
Vlastīte pōvīsti
Na brzū rūku
Postōji vīme u vīmenu
U lūgu dīdōvīne

Kô je prôšlo
I òvò vríme je vríme
Kô ée prôjti
Špätno vríme
Kî gâbâna nîma

Kurî vríme
Pasâju dâni
Nëprimîtno
Kâpaju
Učëra i danäske
Postâju prôšlost
Svršena i nesvršena
Blîža i dälëka
U rîč zakòpana

Ne lômî se vríme
Razâpëto
Ïzmeju prošlôga i sadâšnjega
Opipljîvi smo
Za ũre siçânja
Čâ umîru
U vîtru vrîmena
Čâ nas trîska
Svâki bogovîtni dân
I vrâca näs
U bužâke živôta
Ticami çâ zòblju
ČehÛlje sadâšnjosti

Zaboràvite
MÛtnu

Promumãnu
Prøšlost
Čã priti
Pogljëdajte joj ù òči
Izrìgajte je iz sëbë
Pokalùmãjte sadãšnjòst
Iskoristite je sadã ùmãh
Okrënite se budušnòsti
Onã je nãša cësta
Ionãko se svãšta ponãvlja
U kòlu pòvìsti
Nestãloga vrìmena
Čã cvitã u glavãmi

Mãlo je potrìbito
Za vratiti se u prøšlost
Dòvòljãn je zvùk
Ili mìris tèk
Spòmìn na prøšlost
Mòre bìti
Rãja budušnòst
Vrìme se na vrìme slãže
Živù zakòni vrìmena
U kìma žìvòt sãn činì svë

Kakòva korist od prošlìh dãn
Čã je prøšlo, prøšlo je
Od prøšlosti je vùše
Onò čã ce bìti
I zatò ãjmo u fùtur
Tumbulãjmò se u sùtra
Čã je bìlo, togã vùše ni

Svè dõjde i prõjde smãhũn
Zãborav i nẽzaborav
Priplĩcu se
U zibãnju vrĩmena
Dĩ smo spustĩli sĩdra
U oklõpe prõšlosti
I sadãšnjosti
Za budušnõst

Manje poznate riječi: **mušno** – mučno; **sićati** – sjećati; **ništo** – nešto; **sitiš** – sjetiš; **poništo** – ponešto; **buškarami** – rupama; **oli** – ili; **svisno** – svjesno; **nesvisno** – nesvjesno; **tili** – htjeli; **dušami** – dušama; **ka** – kao; **vrìmena** – vremena; **grišnici** – grijesnici; **mislu** – misle; **povist** – povijest; **poćimlje** – poćinje; **slidi** – slijedi; **nika'** – nikad; **poslin** – poslije; **vrìme** – vrijeme; **vrìmenu** – vremenu; **lugu** – pepelu; **didovine** – djedovine; **ko** – koje; **projti** – proći; **špatno** – gadno; **ki** – tko; **gabana** – vunene kabanice, pokrivaća; **nima** – nema; **kuri** – teće; **pasaju** – prolaze; **neprimìtno** – neprimjetno; **ućera** – jućer; **danaske** – danas; **rić** – rijeć; **izmeju** – između; **triska** – udara, šamara; **bogovitni** – bogovjetni, božji; **bužake** – zakutke, skrovita mjesta; **ćicami** – pticama; **ćehulje** – dijelovi grozda, nekoliko zrna grozda na peteljci; **promumanu** – prožvakanu, pojedenu; **ća** – što; **priti** – prijeti; **pogljedajte** – pogledajte; **izrigajte** – izbljuvajte, povratite; **umah** – odmah, brzo; **pokalumajte** – progutajte, prožderite; **cvita** – cvjeta; **glavami** – glavama; **potribito** – potrebno; **spomin** – spomen; **more** – može; **raja** – rađa; **budušnõst** – budućnost; **živu** – žive; **kima** – kojima; **san** – sam; **kakova** – kakva; dan gen. mn dana; **ajmo** – hajdemo; **ni**

– nije; **dojde** – dođe; **projde** – prođe; **smahun** – učas,
brzo, žurno; **pripliću se** – prepleću se; **di** – gdje; **u**
zibaju (u zibanju) – u ljuljanju; **sidra** – sidra, kotve;

TRÎ CVITIĆA

Trî žŭta cvitića
Rěsla krāj putića
Tâ trî cvīta mǎla
U vāzu su stǎla

Ubrāni cvitići
Lìpost svōju slǎvu
Pòruke o srīci
Rīju ti u glǎvu

Kādā kraj njih prōjdeš
Snāžno zamirīšu
Požělu da dōjděš
Zā tōbŭn uzđīšu

Manje poznate riječi: **cvitića** – cvjetića; **resla** – rasla;
cvita – cvijeta; **cvitići** – cvjetići; **lipost** – ljepotu; **slavu** –
slave; **srići** – sreći; **riju** – guraju; **projdeš** – prodeš;
poželu – pozele; **dojdeš** – dođeš; **tobun** – tobom;

MLÍKO MĚSEČINE

Miseče

Dohājaš na mojù ponìstru
Srebrènìn pùtima
Mlād i līp beskrājno
Odmārāš se izna' kròvoj
Polivènih mlikùn mġsečine
Kroz òblake izvirùješ
Svojù sjājnu glāvu
Zaplīceš p̄rste
U līšcu konopljike

Miseče

Iz svōjē kòžē se ne mòre nġkako
Spūšcaš se nà zēmlju u slāpu
Po svōmu rēdu plovġdbe
Spletġn u grānāmi stābāl
Srebrènìn tišināmi
Caklġš se na morskōj njġvi
U òku nòsiš bìle stġne
Na blġdōj mġsečini

Miseče

Prġčāš mi o navigāciji
Nġbùn, mōrùn, krājġn
Lutajūci si brōd
Kġ se potōpi u môru jùtra
Kġ se sakrġje u svġtlu dāna
Dġ se jāgùc zlatġ
Kā zġcalo mġsečine

Manje poznate riječi: **miseče** – mjeseče; **dohajaš** – dohodiš, dolaziš; **ponistru** – prozor; **srebrenin** – srebrnim; **putima** – putovima; **lip** – lijep; **izna'** – iznad; **krovaj** – krovova; **mlikun** – mlijekom; **misečine** – mjesečine; **zapliceš** – zaplećeš; **konopljike** – vrste grma; **more** – može; **spušćaš se** – spuštaš se; **spletin** – spleten; **granami** – granama; **stabal** – stabala; **tišinami** – tišinama; **cakliš se** – stakliš se, bliještiš; **bile** – bijele; **stine** – stijene; **blidoj** – blijedoj; **nebun** – nebom; **morun** – morem; **krajin** – krajem; **ki** – koji; **svitlu** – svjetlu; **de** – gdje; **jaguc** – vrsta jestive trave žutih cvjetova slična maslačku; **ka** – kao;

ZAROBLJENICA SAMOČE

Tica zaševrljala na krèlima samočẽ
Zabasàla u ždrìlo nebẽs dï nïma kràja
Izgubìla se, zalutàla u nepostojãnje
Zarobljenica samočẽ mučì i pãtì
Mòre bìti sùtra, a mòžda i nïka'
Ne nãjde ništo opipljìvo
U otvòrenin ponìstrami vrìmena
Mèju pozlãćenìn oblacìma
Ča trišćeno veslãju nèbùn

Manje poznate riječi: tica – ptica; zaševrljala – zaniijela se, zaljulala se; krelima – krilima; pisme – pjesme; zabasala – zalutala; u ždrilo – u ždrijelo; nebes – nebesa; more – može; nika' – nikad; najde – nađe; ništo – nešto; otvorenin – otvorenim; ponistrami – prozorima; vrimena – vremena; meju – među; pozlaćenin – pozlaćenim; trišćeno – lijeno; nebun – nebom;

KĀKO

kāko
kāko kō
kāko kī
kāko kā
kāko kǎ'
kāko kē
kāko kū
kāko čā
kāko dē
kāko dī
kākō si
kāko je
kāko su
kāko tī
kāko jā
kāko ūn
kāko tô
kāko tē
kāko tū
kāko vī
kāko mī
kāko nē
kāko nī
kāko se
kāko cé
kākō bi
kākō li

kāko na
kāko za
kāko do
kāko

Manje poznate riječi: **ko** – koje; **ki** – tko, koji; **ka** – koja;
ka' – kad; **ke** – koje; **ku** – koju; **ča** – što; **di** – gdje; **de** –
gdje; **un** – on; **ni** – nije;

U KANTŪNU DŪŠE

Muntāla su godišcā
U kantūnu dūšē rēstē bōl
Mīslī pārtu u kārōci vřimena
Punā gambēla rīči navīre
U bracōlētu slōv
Stvōrenih da se plodū
U zamāgljenīn mīslīma
Bespūca pāsanīh gōdīn

Skāmenija se ōsmih
Zaustāvljīn u jazīku kāleba
U zvūku samočē kliznīn u dān
Bōlno maganjāne tišīnē
Zdrāka u raspeljuhānoj kōsi
U cāklu lipōtē posōljene būrami
U zlātu māslīn vezānīh za stīne
Svē durā u tīsnōmū kantūnu dūšē

Manje poznate riječi: **u kantunu** – u kutu; **muntala** – prošla; **godišća** – godine; **partu** – parte, odlaze, putuju; **u karoci** – u kočiji; **vřimena** – vremena; **gambela** – velika zdjela; **rīči** – riječi; **bracoletu** – narukvici; **slov gen. mn** – slova; **plodu** – plode, množe; **u zamagljenin** – u zamagljenim; **skamenija** – skamenio; **osmih** – osmijeh; **zaustavljin** – zaustavljen; **u jaziku** – u jeziku; **kaleba** – galeba; **kliznin** – kliznem; **maganjane** – oštećene, ozlijeđene; **zdraka** – zraka; **u raspeljuhanoj** – u raščupanoj; **u caklu** – u staklu; **lipote** – ljepote; **burami** – burama; **maslin gen. mn** – maslina; **za stīne** – za stijene; **dura** – traje; **u tīsnomu** – u tijesnom;

LĪTO

ulītilo se
līto
razgolītīlo
ukrakīlo
zazuļīlo
zabrančelālo
raščrčālo
zakantālo
zafrajālo
zamrljūsalo
rastepļīlo
zabanjālo
nasūnčalo
zapēklo
ispotīlo
rasušīlo
raspūklo
razgorīlo
ulinīlo
usnīlo
razlītilo se
līto

Manje poznate riječi: **ulitilo se** – uljetilo se; **lito** – ljeto;
razgolitilo – obnažilo; **ukrakilo** – pokratilo;
zabrančelalo – zazvučalo; **raščrčalo** – rascvrčalo;
zakantalo – zapjevalo; **zafrajalo** – razveselilo;
zamrljusalo – zamirisalo; **rasteplilo** – zatoplilo;
zabanjalo – okupalo; **ispotilo** – oznojilo; **razgorilo** -
razgorjelo; **ulinilo** – ulijenilo; **usnilo** – usnulo; **razilitilo** –
raziljetilo;

KÄSNO NÖCU

Grâd tàmoka niki
Zaròbljin u làlici nòci
Sòbica u cúfitu
U plìmi spòkòja
Osluškùjin škūrñu
Käsno je
Glũho dòba nòci
Ûlice sãnjàju
Grâd dèbelo spĩ

Mrklũ, maglàstu, mrzlũ nôc
Kričävün snägũn svũn
Prisičẽ s ùlice glâs
Stòpljĩn s tamũn
Željjan pòmoci:
Policija! Policija!

Svõtla se pâlu
Njih nĩma
Kâ i ùvĩk
Kâ' nãjvĩše trĩbaju čovĩku
Izgubija se kriik ùlice
U kòtlu nòci

Svõtla se gãsu
U vãlovima nẽmoçi
Nãde pòsrẽcu
Aũto zabrũnda
Lẽsto potẽgnẽ zã sòbũn
Lãrmu nẽmira

Svè ūmükne
U friškīni nòći
Veljāste veljāče

Manje poznate riječi: **tamoka** – tamo; **niki** – neki;
zarobljin – zarobljen; **lalice** – školjci; **ćufitu** –
potkrovlju; **osluškujin** – osluškujem; **škurinu** – tamu;
spi – spava; **mrklu** – tamnu; **mrzlu** – hladnu; **kričavun** –
kričavom, vriskavom; **snagun** – snagom; **svun** – svom;
prisiče – presječe; **stopljin** – stopljen; **tamun** – tamom;
svitla – svjetla; **palu** – pale; **nima** – nema; **ka** – kao;
uvik – uvijek; **ka'** – kad; **tribaju** – trebaju; **čoviku** –
čovjeku; **izgubija se** – izgubio se; **gasu** – gase; **lešto** –
brzo; **za sobun** – za sobom; **sobun** – sobom; **friškini** –
svježini; **veljaste** – ćudljive, promjenjive;

GRÀSKA NÔĆ

U tišni škūrōj
Tišnūn dolāzi
Lize gràska nōć

Trepèću reklāme
Svitlūcāju
Ponìstre svìtlosti
Lašcū se šterike nōći
Blagdān svìtlosti
Fārovi dibljāju
Vēselo žmīrka grād
U infūziji svìtlosti

Poslīdnja kāna živōta
Umire u kàšlju mūtōra
S upaljenīn plēsūn svìtlosti
U pōstelji nōći

Željje skīću
U pòmami
Za grīšnīn pritnjāmi
U klūku grīhoj fērāla

Lōmū se
Isfrolāni pōgljēdi
Na putīma samōcē
U krēlima nōći

Nevīdljīvi vītar
Drāškavin mrljūsīma
Mamēlā nozdřvami
Nōšnjih prolāznīkoj

Bujīca zvūkōj
Rājā se
Pūni kāle
Rēstē
Pa se gubī
I ōpeta se jāvlja
Gōvor nōci

Mičē se
Grēdē, grē
Graska nōc
U potrāzi
Za rasvānučūn
Ča blīži se
Lēšto
Rūjnīn smīškūn
Zāljojaja svītlosti

Manje poznate riječi: **škuroj** – tamnoj, nočnoj; **tišinun** – tišinom; **lize** – plazi, puže; **graska** – gradska; **trepeću** – trepere; svitlucaju – svjetlucaju; **ponistre** – prozori; **svitlosti** – svjetlosti; **lašću se** – svijetle, ljeskaju; **šterike** – svijeće; **dipljaju** – divljaju; **poslidnja** – posljednja; **kana** – kap; **mutora** – motora; **upaljenin** – upaljenim; **plesun** – plesom; **skiću** – skitaju, tumaraju, blude; grišnin – griješnim; **pritnjami** – prijetnjama; **kluku** – klupku;

grihoj gen. mn – grijeha; **ferala** – svjetiljaka; **lomu se** – lome se; **isfrolani** – istrošeni; **pogljedi** – pogledi; **vitar** – vjetar; **mrljusima** – mirisima; **mamela** – mami, draži; **nošnjih** – noćnih; **prolaznikoj** – prolaznika; **zvukoj** – zvučnik; **kale** – ulice; **reste** – raste; **opeta** – opet; **krelima** – krilima; **grede** – ide, odlazi; **gre** – ide; **rasvanućun** – rasvanućem; **lešto** – brzo; **rujnin** – rujnim; **smiškun** – smiješkom; **zaljogaja** – zalogaja;

NĪKE ŽĪRAJSKE MUDRŌSTI

Kà' ti ništa ne grē za rŭkŭn
Ne tukā te
Ne baštā ti se
Pensāš da od gōrega ĩma još gōre
Krĭviš sān sēbe stō nāsto
Nemōj iskāti lāku u jāju
Kà' ne znāš, pĭtaj
Kĭ pĭta, ne skĭta
Nĭko se nāušan ni rōdĭja
Kà' uĉĭš, znāš
Ne bi bĭlo dōbro da je ũvĭk dōbro
Rādi kāko ti je lāšlje i lāglje
Udrĭ brigu na vesēlje
Kāko dōšlo, tākō prōšlo
Ne bācāj rĭĉi u vĭtar
Projdĭ se kāko znāš i umĭš
Ne vrtĭ se kā mŭha bez glāvē
Svāki za se kozē pasē
Kāko prōstreš, takō ĉeš spāti
Šōldĭ se ārĉu ka da su škālja
Pāmeti i pinēz nĭka dōsta
Da krojĭš pĭnezi, ne bi ti bĭlo dōsta
Gljēdāj svōje pōsle
Uĉinĭ kāko Bōg zapovĭda
Ne ĉinĭ ništa na brzŭ ruku
Nekā bŭde ĉā morā bĭti
Nikā ne znāš dĭ ĉeš naletĭti na vrāga
Zasŭĉĭ rukāve pa rādi

Pljùni u šake pa kopāj
Nìkì su za motìku, a nìki za lāpiš
Radìja ne radìja, istò ti se pìše
Prešìja ne prešìja, istò dōjdēš dē trība
Tìja ne tìja, morāš radìti kāko trība
Ne pilāj grānu na kōj sidīš
Vāzmi čà mòreš
Čà je tōte, tōte je
Svāki dikōr pogrīši
Bōlje je spričìti nego ličìti
Svāko vrīme nōsi svōje brīme
Nìko ne ostāje za sīme
Čà kånīš učinìti danàs, učìni
Bōlje je mājje a slāje
Slabū brōdu svāki vītar smēta
Īstina najvīše bolī
Nìka' ne reci nìka'
Nìka' ni kāsno
Nìko ni savrīšin
Kì bi gōri, sà' je dōli
Došà je sēbi glavē
Popā je u trāpulu
Čovìk učì dōklje je žìv
Čūda se dogājaju
Prodāt će ti rōg za svīcu
Danàs ne mòreš nìkomu vīrovati

Manje poznate riječi: **ka'** – kad; **gre** – polazi, ide; **rukun** – rukom; **ne tuka te** – nije ti stalo; **ne bašta ti se** – ne da ti se; **pensaš** – misliš;

san sebe – sam sebe; **sto nasto** – sto posto; **ki** – tko; **niko** – nitko; **naušan** – naučan; **ni** – nije; **rodija** – rodio; **uvik** – uvijek; **lašlje** – lakše; **laglje** – laganije; **riči** – riječi; **vitar** – vjetar; **projdi** – prođi; **umiš** – umiješ; **šoldi** – novac; **arču** – troše, razbacuju; **ka** – kao; **škalja** – kamenčići, kamenje; **pinez** – novca; **nika'** – nikad; **zapovida** – zapovijeda; **gljedaj** – gledaj; **posle** – poslove; **na brzu ruku** – nepromišljeno, ishitreno; **ča** – što; **naletiti** – naletjeti; **niki** – neki; **za lapiš** – za olovku; **radija** – radio; **prešija** – žurio; **dojdeš** – dođeš; **di** – gdje; **triba** – treba; **sidiš** – sjediš; **vazmi** – uzmi; **moreš** – možeš; **tote** – tu; **dikor** – kadikad; **pogriši** – pogriješi; **spričiti** – spriječiti; **ličiti** – liječiti; **vrimе** – vrijeme; **brime** – breme; **sime** – sjeme; **slaje** – slađe; **savršin** – savršen; **gori** – gore; **doli** – dolje; **popa** – uhvatio se; **trapulu** – mišolovku; **čovik** – čovjek; **doklje** – dokle; **dogajaju** – događaju; **virovati** – vjerovati; **sviču** – svijecu;

IMAN ŠKOLJ

U TEPLĪNI KŌMĪNA

U smĕraj dāna
U teplĭni kŏmĭna
Plāmiķ zaplesā
Dĭm ščĭplje ōči
Ūjdā do sūz
U škurĭni čufĭta
Pūnŏj svitlucāvih sāj
Sūk, kĭtē i hrēbi dogorĭju
Īgraju priķaze umŏrnĭh slĭk
Na zĭdĭma drĭvĕnŏga ōšĭta

Vāni
Sanĭjĭvi mĭsec
Rĭjĭn tremuntānūn
Promuntāje za ōblāk
Provirŭju zvĭzde
Sēlo zapletēno
U mĭsēčēvu prēju
Jošcē ni zāspālo

Marŭni
Pod użārenūn glāmņjūn
Pucĭkāju
Ōgānj pĭva
Pasāju ŭre
U krēlima jēseni
Isprēdaju se priče
Čā vrācāju smĭh
Na nāše obrāze
Štŏrĭje būdu

Sriću ljübävi
Čâ nās vòdi
Pūtūn do rāja
Dî iščemo spās
S ticami u dūši

Manje poznate riječi: **u toplini** – u toplini; **komina** – ognjišta; **plamik** – plamen; **zaplesa** – zaplesao; **ščiplate** – štipa; **ujda** – ujeda; **do suz gen. mn** – do suza; **u škurini** – u mraku, u tami; **ćufita** – šufita, potkrovlja; **svitlucavih** – svjetlucavih; **saj gen. mn** – čađi, gareži; **suk** – panj, trupac; **kite** – grane; **hrebi** – panjevi, dijelovi panja; **dogoriju** – dogorijevaju; **prikaze** – priviđenja, utvare, sjenovite slike čega; **slik gen. mn** – slika; **na zidima** – na zidovima; **drivenoga** – drvenoga; **ošita** – drvene pregrade; **misec** – mjesec; **rijin** – guran, tjeran; **tremuntanun** – tramontanom, sjevernim vjetrom; **promuntaje** – prolazi, brzo nestaje; **zvizde** – zvijezde; **misečevu** – mjesečevu; **preju** – pređu; **jošće** – još; **maruni** – kesteni; **užarenun** – užarenom; **glamnjun-**glavnjom, gorećom granom; **pucikaju** – pucketaju; **oganj** – vatra; **piva** – pjeva; **pasaju** – prolaze; **ure** – sati; **u krelima** – u krilima; **smih** – smijeh; **štorije** – priče; **budu** – bude; **sriću** – sreću; **ča** – što; **putun** – putom; **iščemo** – tražimo; **s ticami** – s pticama;

KARTĪLCI SRĪĀE

U ponīstru ulēti jūtro
Trēpēce u užljīma snā
Tice pīsmūn būdū oči
Gubū se zīna snā
Pospānā jūsta se būdū
Protēžīn se sānjīvo
U kōčēti mōdrih būđījōj
Sīce ispūnjeno srićun
Sūnce zlatī kristālno jūtro
Metē šporkīcu cīloga svīta
Mōre smirūjūce šāpce
Miris jūtarnje kāfē
Pipā nozdīrve upōrno
Dīžīn se līno u škōlj kužīne
Začīnjīn ōsmihūn ljūbāvi
U obrūčīma slāsti
Nūdū mi se kartīlci sriće
Zapīsani u svītlosti jūtra
Zaīgranoga sūnca u oči mā
Raskučānōgā nēba

Manje poznate riječi: **u ponistru** – u prozor; **trepece** – treperi; **u užljima** – u uzlovima, u čvorovima; **tice** – ptice; **pismun** – pjesmom; **budu** – bude; **protežin se** – protežem se; **u kočeti** – u krevetu; **buđijoj** – buđenja; **srićun** – srećom; **šporkicu** – prljavštinu; **ciloga** – cijeloga; **svita** – svijeta; **kafe** – kave; **nozdīrve** – nosnice; **dīžīn se** – dižem se; **lino** – lijeno; **škōlj** – otok; **kužīne** – kuhinje; **začīnjīn** – začīnjen; **osmihun** – osmijehom; **nudu** – nude; **kartilci** – mali kartili, košarice; **sriće** –

sreće; **svitlosti** – svjetlosti; **raskučanoga** – rastvorenog,
otvorenog;

U ŽĪRAJSKŌJ ZĀDRUGI

Döklje vānka pūše būra
U zādrugī se ĩgra mūra
I kĀ' vāni jūgo plētē
Svē se čūje: Šīje! Šēte!

Nā Srcēlīma zvonī glās stāre Mārte
U zādrugī ĩgraju na kārte
Jeni vīčū: Šīje! Šēte!
Drūgi se uhūtili trīšēte

I tĀko po cīle bogovītne dāne
Na kārte ĩgraju i Bāre i Frāne
Tô je glāvni posāl svīh muškīh
Dòmā stāti pōsāl je žīn žīrajskih

Manje poznate riječi: **doklje** – dokle; **vanka** – vani;
zadrugi – zadruzi; **mura** (tal. mora) - vrsta igre na prste
koju igraju uglavnom muškarci izgovarajući glasno
unaprijed talijanski broj od jedan do deset i pri tom
pogađajući koliko će se prsta otvoriti; u nekim krajevima
tu igru zovu šijavica; **ka'** – kad; **šije-šete** – sedam-osam;
na Sercelima lok. – na središnjem dijelu naselja na
otoku Žirju; **čujin** – čujem; **stare** – stare; **jeni** – jedni;
uhutili – uhvatili; **trišete gen. jd** (tal.tressette) –
kartaška igra na talijanske karte; **cile** – cijele, čitave;
bogovitne – bogovjetne; **posal** – posao; **stati** – stajati;
žin ž gen. mn – žena; **žirajskih** – žirjanskih;

PONÏSTRE NÄŠE STÄRE

Näše stäre dalmatïnske ponïstre
Izgljêdaju bãš kâ u kvãdru slike
Izã njih vïsu kôfice i konïstre
Dretê su ozgôr, ozdôl i svêkôlike

Sa vïšokïn kamênïn prãgün sa strãn
Görïka i dôli ponïstre su ùže
Ljübljêne su cvïcun mïndulïnïh grãn
Kroz njih kurï zdrãk, kùca dïše dùže

Kroz pônïstre vïdiš svè çã tē brïga
Ponïstra je çovïku pögljêd ù svït
Vïdiš i çüješ i dï kï s kïn lïga
Nãjbölje ako se učêš na çufit

Izvãnka su stäre drïvêne šküre
U novïje doba çêsto i grïlje
Ka trãva su zelêne od pitüre
Môdrè kâ môre, od oblakôj bilje

Krozã šküre priklöpljene kâ lïbar
Çüješ svè çã bi tïja i ne tïja
Svãkôj kamênôj kùci dãju tímbar
Vidu svãkôga kï je tôte bïja

Bïle razlãšçene il' zapuntãne
Da vïtar ne bi püno lãrma njïma
Bïlo da su ù šküro zablãne
Zãšçïta su od vïtra, dãža svïma

Gradili su ih naši mēstri stāri
Ča su imāli pomnjīve vřidne rūke
Ponīstrice su krasili pitāri
Kā ča brodići krāsu naše lūke

Tilēri podiljeni ũ trī dīla
Őli ũnjulo ocākljēna līca
Pa vřidiš kā su dōba dāna bīla
I kakō se fīno ĩgraju dīca

Ponīstre naše līpe, stāre, mīle
Ponīstrice, humāri, ferijāde
Mōdre, kafēnāste, zelēne, bīle
Baīni, lumināri, raštelāde

Ponīstre su bŭže, vēze sa svītŭn
Pa znāš kākō se susīdi kārāju
Prijatēljŭju sa zīmŭn i lītŭn
Bīšavu i iznjijāne durāju

Krōz pōnīstre doznāš dažī li kīša
Őli je s pŭno sŭnca līpo vřīme
Līpša li je onā mājna il' vīša
Na kōj se līno ljŭljaju kōtrīne

Ponīstrice su dītīnstva otvōri
Zŭb vřīmena in je dā svojŭ dŭšu
Ne bi dā nīkomu da ih prizōri
Odolīju svīn vřītrima ča pŭšu

Manje poznate riječi: **ponistre nom. mn** (tal. finestra)
prozori; **izgljedaju** – izgledaju; **ka** – kao; **u kvadru lok.**

jd (tal. quadro) – okviru za slike; **visu** – vise; **kofice**
nom. mn – košarice; **konistre nom. mn** – vrste velikih
košara; **drete su** – ravne su, uspravne, pravilne; **ozgor**
pril. – odozgo; **ozdol pril.** – odozdo; **svekolike prid.** -
sve, ukupne; **visokin** – visokim; **kamenin** – kamenim;
pragun – pragom; **stran gen. mn** – strana; **gorika** –
gore; **doli** – dolje; **cvicun** – cvijećem; **mindulinih** –
bademovih, bajaminih; **gran gen. mn** – grana; **kuri** –
prolazi, teče, ide; **zdrak** – zrak, uzduh; **ča** – što; **ponistra**
– prozor; **čoviku** – čovjeku; **pogljed** – pogljed; **svit** –
svijet; **di** – gdje; **ki** – tko; **s kin** – s kim; **liga** – leži, liježe;
učeš – uvučeš; **ćufit** – potkrovlje; **izvanka** – izvan;
drivene – drvene; **škure** – vanjski zaklopci prozora;
grilje – prozorska krila s pokretnim rebrima; **ka** – kao;
piture gen. jd – boje; **oblakoj gen. mn** – oblaka; **bilje** –
bjelje; **priklopljene** – prekllopljene; **libar** – knjiga; **tija** –
htio; **kamenoj** – kamenoj; **timbar** – pečat; **vidu** – vide;
tote pril. – tu; **bija je** – bio je; **razlašćene** – rastvorene;
zapuntane – dobro zatvorene, učvršćene; **vitar** – vjetar;
larma – larmao, udarao, bućio; **zabulane** – zatvorene
potpuno i čvrsto; **zaščita** – zaštita; **vitra** – vjetra; **meštri**
– majstori; **pomnjive** – pažljive; **vridne** – vrijedne,
marljive; **ponistrice** – prozorčići; **pitari** – lonci za
cvijeće; **krasu** – krase; **tileri** – prozorski okviri;
podiljeni – podijeljeni; **dila** – dijela; **oli** – ili; **unjulo** –
jednostruko; **ocakljena** – podstakljena; **fino** – lijepo;
dica – djeca; **lipe** – lijepe; **humari** – prozorčić nad
ognjištem u potkrovlju; **ferijade** – podrumski prozorčići
sa željeznim rešetkama i drvenim zatvorom; **kafenaste** –
smečkaste, smeđe; **bile** – bijele; **baini** – krovni
prozorčići; **luminari** – prozori na krovu; **raštelade** –
rešetkaste prograde od letvica obično u podrumima; **buže**

– rupe, otvori; **svitun** – svijetom; **susidi** – susjedi;
karaju – svađaju; **zimun** – zimom; **litun** – ljetom;
bišavu – trule, gnjile; **ižnjijane** – izgnjile, istrulile;
duraju – traju; **daži li** – kiši li; **lipo** – lijepo; **vrime** –
vrijeme; **lipša** – ljepša; **koj** – kojoj; **lino** – lijeno; **kotrine**
– zavjese; **ditinstva** – djetinjstva; **vrimenta** – vremena; **in**
– im; **da** – dao; **prizori** – sruši; **odoliju** – odolijevaju;
svin – svim; **vitrima** – vjetrovima;

ÏMAN ŠKŎLJ

dì pŏjdìn da pŏjdìn
ïman škŏlj
rêste ïz mŏra
utêkle su mi òbale
znân da san svè vïše škŏlj
usâmljîn u lïposti mŏra
tresîn jutârnjûn friškinûn ârije

ïmân škŏlj
u gŏlŏj stïni particèle
u jätu rumènih svanûc
u lelùjanju çrvljâna i brŏske
bižï mi škŏlj
ma ne mòre mi nïka' utèci
plutät ée zäuvik usïdrin
kâ manâl u mŏmu sïcu
svè nevère živŏta
ne çu mi ukrèsti
sûnce ulòvljeno u mãžu vâle

ïmân škŏlj
çâ gljèda
tïh i sanjïv
opijin morun
zagljin morskïn snïma
u bonâci uljènoj, posòljenoj
obučènoj u vèštu sùnca

Manje poznate riječi: **di** – gdje; **pojdin** – pođem; **iman** – imam; **školj** – otok; **znan** – znam; **usamljin** – usamljen; **da san** – da sam; **liposti** – ljepoti; **tresin** – tresen; **jutarnjun** – jutarnjom; **friškinun** – svježinom; **arije** – zraka; **stini** – stijeni; **particele** – imanja, **čestice** – zemljišta; **svanuć** – svanuća; **črvljana** – vrste cvjetne biljke; **broske** – broskve, rašljike, vrste povrća; **bži mi** – bježi mi; **more** – može; **nika'** – nikad; **zauvik** – zauvijek; **usidrin** – usidren; **ka'** – kao; **manal** – znak, plutajuća oznaka u moru, manja plutača; **nevere** – nevere, nedaće; **ukresti** – ukrasti; **mažu** – morskoj algi; **vale** – uvale; **gljeda** – gleda; **opijin** – opijen; **zagrljin** – zagrljen; **morskin** – morskim; **snima** – snovima; **bonaci** – utihi; **veštu** – haljinu;

ZARÒBLJĚNO SÛNCE

Zāròbljěno sÛnce
Činĭ koprcĭne
U mrĭže ičantãno
Gũndũla svĭtlosti
Sunčãnih mrĭž
I mŏra zlãta
U erũpciji svĭtla
Pod litnjĭn něbũn
Kãleb sÛnce pozdrãvlja
SÛnce mu ozdrãvlja
Ĭdru tĭce čã na žãlu
Štĭju libãr stinčĭc
Ljubljĭn mŏrũn

Vĭtar iz kũlfa refũlãje
Napĭnje ĭdra bĭlin brŏdĭma
S kampãněla zvŏno brěca
Šotãje se šototãjer dumbŏko
U potrãzi za koraljũn i spũgami
U mŏru zaròbljenoga sũnca

Manje poznate riječi: **koprcine** – preokrete, okrete, vrtnje; **mrĭže** – mreže; **gundula** – vrsta manjeg broda na vesla, lađica; **ičantano** – zapleteno, ulovljeno, zapetljano u mrežu; **mrĭž gen. mn** – mreža; **svĭtla** – svjetla; **litnjĭn** – ljetnim; **nebun** – nebom; **kaleb** – galeb; **ozdravlja** – odzdravlja; **idru** – jedre; **tice** – ptice; **štĭju** – čitaju; **libar** – knjigu; **stinčĭc** – kamenčĭca; **ljubljin** – ljubljen; **morun** – morem; **vitar** – vjetar; **iz kulfa** – s pučine; **idra** – jedra; **bilin** – bijelim; **brodima** – brodovima; **s kampanela** – sa

zvonika; **breca** – zvoni pomalo isprekidanim zvukom većinom malog zvona; **šotaje** – uranja; **šototajer** – ronilac; **dumboko** – duboko; **koraljun** – koraljem; **spugami** – spužvama;

GRĀDĪN KŪČU

grāđīn kŭču
ŭrami
đānima
šetemānami
mīsecīma
gōdinami
desetljēcīma
kā da je
kŭla babilōnska

kācaju đāni
mrlūše mōre
pri' kŭcŭn
nezavřšenŭn
umivēnŭn mōrun

terīn je ōčīšcīn
od stīn
od gŭjīn
i smokōvih žīl
mēju kruzīma
začīnjīn listīma slavŭlje
brānjīn pŭzavun tetoŭvikun
mlīkŭn mlīča
i oštrinŭn
goromŭša i zdrāče

nezavřšeni zīdi
nŭdŭ se mōru

golī zīdi i tēmēlji
ogljēdaju se u môru
pod mòdrin nēbun
samōća zidōj
nedogrāđenih
nenastānjenih
strāši
bolī

zasà'
u mojōj kùci
živī sūnce
u prijatēljstvu
s oblacīma
i kàlebi
pìvaju pìsme
īzmeju kāmēna
i nēba

mōgla bi
rodīti se
jōš jēna kùća
iz sukānca bīle maglē
kùća kâ lidēro dīše
kroz zīrcāla ponīstre
okrēnute môru

pri' mǎnūn počīje
môre vřīmena
a pinēz nīokle
a kakō bi sāmō volīja
ugradīti kùću

da mi nõvi dôm
procvõtã
stinãmi od sna
da otvõrĩn vrãta
za svõje bližnje
za svè prijatelje
da vedrĩnu gljèdan
da çùjin smĩh
da pĩsmu zapĩvãn
pod krovũn svojĩn
u svõtlosti môra

Manje poznate rijeçi: **gradin** – gradim; **urami** – satima; **šetemanami** – tjednima; **misecima** – mjesecima; **godinami** – godinama; **kacaju** – skakuću; **mrluše** – miriše; **pri'** – pred; **kućun** – kućom; **nezavršenun** – nezavršenom; **umivenun** – umivenom; **morun** – morem; **terin** – teren; **očišćin** – očišćen; **od stin** – od stijena; **od gujin** – od zmija; **smokovih** – smokvinih; **žil gen. mn** – žila; **meju** – među; **kruzima** – ogromnim stijenama, hridinama; **začinjin** – začinjjen; **listima** – listovima; **slavulje** – kadulje; **branjin** – branjen; **puzavun** – puzavom; **tetovikun** – tetivikom; **mlikun** – mlijekom; **mliča** – vrsta grmolike biljke žutih cvjetova; **oštrinun** – oštrinom; **goromuša** – vrste trave; **zdrače** – drača, drač, bodljikavo rastinje; **zidi** – zidovi; **nudu se** – nude se; **ogljedaju se** – ogledaju se; **modrin** – modrim; **neburn** – nebom; **zidoj gen. mn** – zidova; **straši** – plaši; **zasa'** – zasad; **kalebi** – galebovi; **pivaju** – pjevaju; **pisme** – pjesme; **izmeju** – između; **jena** – jedna; **sukanca** – suknenog (vunenog) pokrivača; **bile** – bijele; **liđero** –

profinjeno, finirano; **ponistre** – prozore; **pri'** – pred;
manun – mnom; **počije** – počiva; **vrimena** – vremena;
pinez – novaca; **niokle** – niodakle; **volija** – volio;
procvita – procvjeta; **stinama** – stijenama; **otvorin** –
otvorim; **gljedan** – gledam; **čujin** – čujem; **smih** –
smijeh; **zapivan** – zapjevam; **krovun** – krovom; **svojin** –
svojim; **svitlosti** – svjetlosti;

LĪPO LI JE

Līpo li je
Līpo li je
Gljèdat mřīžu
Dīda mōga
U njōj rību
Friškū sjājnu
Čâ se dīca
I koprcâ
Lašćēci se
Srebrūn klīzavin

Līpo li je
Līpo li je
Gljèdat mōre
Nāše čistō
Mōre gljèdat
Mōre bistrō
Čâ se caklī
Čâ se bljišcī
Sūnca
Zlātūn tāknuto

Līpo li je
Līpo li je
Sūnce bīti
Čâ te grīje
Čâ te ljūbi
U svītlu bonāce
Obonacāne
Īdrima

Pripoznãte tišinẽ

Lĩpo li je
Lĩpo li je
U konõbi
Vĩno rŭjno
Pritãkãti
Vĩno cřno
Mrljŭsati
Kŭšati ga
Iz potĩca
Iz ĉikare
Iz picõne
I bukãre

Lĩpo li je
Lĩpo li je
Vrãta riĉĩ
Pritvorĩti
Da ne vĩdin
Ĉã ne vĩdin
Da ne ĉŭjĩn
Ĉã ne ĉŭjin
Da mi rĩĉi
Ne uteĉŭ
Da ne bižŭ
Nadalẽko
U daljĩne
U visĩne

Manje poznate riječi: **lipo** – lijepo; **gljedat** – gledati; **mrižu** – mrežu; **dida** – djeda; **frišku** – svježu; **ča** – što; **drca** – vrti, trza; **lašćeći se** – svjetlucajući; **srebrun** – srebrom; **klizavin** – sklizavim; **cakli** – stakli; **bljišći** – blješti; **zlatun** – zlatom; **svitlu** – svjetlu; **bonace** – utihe; **obonacane** – smirene; **idrima** – jedrima; **pripoznate** – prepoznate; **konobi** – podrumu; **pritakati** – pretakati; **mrljusati** – mirisati; **potića** – lončića; **čikare** – šalice; **pićone** – posudice; **bukare** – drvene čaše; **riči** – riječi; **vidin** – vidim; **čujin** – čujem; **riči** – riječi; **uteču** – uteku; **bižu** – bježe;

NĪMA IH

nĭma stārih ūžānāc
nĭma ih vĭše
ne prāvĭ se vĭše vĕliki trāfig
nĭma tōvar
grū tonobĭli
largāju se brōdi u partēnci
molāju se cĭme
selpāju se brbēte

nĭma ih
nĭma vĭše
ni Cvĭte
ni Rōkē
ni Matĭce
ni Šĭmice
ni Ivānice
ni Marĭce
ni Andrije
ni Tōna
ni Cūre
ni Matĭje

nĭma vĭdār
nĭma lušijāčōj
ni ramĭn
ni kōf
ni kartĭlōj
ni grafljunōj
ni bāčāv drivĕnih dūg
ni karatēlōj

ni mihõj
dūšã mi je brīžna
rãnjena
vẽžãna u tũgu
nagrizẽnih ũspomĩn
izrẽsli cumpřesi bõli
u nutrinẽ nespokõja

nĩma ih
nĩma
ni lokãrãd
ni srdẽl
ni skũš friškĩh
ulõvľjenih kanaštrẽlũn
ni zubãcoj nĩ
svẽ su tõ stvãri
vẽc dalẽke

izgubĩli se grebãči
raspũkla dršká motĩk
rasušĩli tẽnci
spũnjãci, karãtẽli
bãce, barĩla, barĩlci
vĩdra, maštĩla
ižnjijãle kõfe i kõfice
konĩstre i konĩstrice
kartĩli i kartĩlci
raspãli se õbruci i sãki
ne duperãju se kõčẽte
ne mrkõcu vĩše prãzi
nĩma ovãc ni janjãc
ni kõz ni přcõj

ne kokorāču kòkòše
ne kukurīču pīvci
ne kričū prājci
ne svītľũ ùljenice
ni gāši ni šterike
ne mīsi se krùh
ne pečē ispo' pèke
ni vīti
ni kudīlj ni bretīn
ùna se ne predē
niti se priprēda
kī jòš duperā zbīce
za plēsti bīčve i džīmpere
kī jòš
čā jòš
čā ìma
čā nīma
česā ni
ki bi svè nabrojīja
ti se ni rodīja

Manje poznate riječi: **nima** – nema; **užanac** – običaja, navika; **trafig** – napor, trud, promet, posao; **gru** – idu; **tonobili** – automobili; **largaju se** – udaljuju se; **partenci** – odlasku; **molaju** – odvezuju, spuštaju; **cime** – brodski konopi; **selpaju** – dižu; **brbete** – brodski konopi za veće brodove; **vidar gen. mn** – vjedara; **lušijačoj gen. mn** – drvenih posuda većih od vjedara rabljenih samo za pranje odjeće i sl. na dasci oslonjenoj o tri „uha“; **ramin gen. mn** – limenih posuda za vodu; **kof gen. mn** – košara; **kartiloj gen. mn** – košarica pletenih od pruća; **grafljunoj gen. mn** – ribarskih naprava od drvenog štapa

s više krupnih udica pričvršćenih na vrhu; **bačav ili bač gen. mn** – bačava; **drivenih** – drvenih; **dug gen. mn** – duga, sastavnih dijelova drvene bačve; **karateloj gen. mn** – buradi; **mihoj gen. mn** – mijehova; **uspomin gen. mn** – uspomena; **izresli** – izrasli; **cumpresi** – čempresi; **lokarad gen. mn** – lokardi; **srdel gen. mn** – srdela; **skuš gen. mn** – skuša; **friških** – svježih; **kanaštrelun** – kanaštrelom, noćnim ribolovom brodovima „na sviću“; **zubacoj gen. mn** – zubataca; **grebači** – grebala, naprave za struganje blata s motike; **motik gen. mn** – motika; **rasušili** – rasušili, rasjeli se; **tenci** – vrste otvorenih visokih bačava rabljenih za držanje mošta; **spunjaci** – vrste otvorenih bačava manjih od tenca za mastiti mast bez koša ili s košem; **karateli** – burad; **bače** – bačve; **barila** – vrste manjih drvenih bačvice; **vidra** – vjedra; **maštila** – drvenih posuda nalik na kabao; **ižnjijale** – istrulile; **kofo** – košare; **kofice** – košarice; **konistre** – veće košare s dvije ručke; **konistrice** – manje košarice s dvije ručke; **kartil** – košare s jednom ručkom; **kartilci** – košarice; **obruči** – obruči drveni ili metalni na bačvama; **saki** – obruči s rastegnutom mrežom za sušenje ribe; **ne duperaju se** – ne rabe se; **kočete** – postelje; **mrkoću** – glasaju se ovnovi u vrijeme oplodnje s ovcama; **prazi** – ovnovi; **ovac gen. mn** – ovaca; **janjac gen. mn** – janjaca; janjadi; **ni koz gen. mn** – ni koza; **prčoj gen. mn** – jaraca; **kokoraču** – kokodaču; **kokoše** – kokoši; **kukuriču** – kukuriječu; **pivci** – pijevci; **kriču** – kriče; **prajci** – prasci, svinje; **svitlu** – svijetle; **uljenice** – svjetiljčice na ulje, uljanica; **gaši** – petrolejke; **šterike** – voštanice; **miši se** – mijesi se; **ispo' peke** – ispod zemljane crijepnje ili metalne naprave pod kojom se peče kruh na ognjištu; **viti** – vidjeti; **kudilj** – preslica; **bretin** –

vretena; **una** – vuna; **pripreda** – nanovo prede; **dupera** –
upotrebljava; **zbice** - pletaće igle; **bičve** – čarape;
džimpere – džempere; **ki** – tko; **ča** – što; **česa** – čega;
nabrojija - nabrojio; **rodija** – rodio;

DŌTÄKNJĪN MŌRŪN

Vītar u grīvi tovāra
Dōtāknjīn mōrūn
U nĵīdrima škōlja
Odiše slānūn
Dōklje jāšīn na škinjālu
Balā tovār stōpimice
Pūtima raškālĵānīn
Nōsin sūnce u očīma
Mōre u sŕcu ĩgra ustrājno
Sŕce pūno tīc čā ne mučū
Lĵūbi mi vītar kōsu
Tučē mi u ramēnā
Līže škīnu golū
Tovāru i menī
U orkēstru mŕljūsa i kōlūr
Prozīrnōga krājolika
Mōrūn oprāna žāla spržine
Vrtū se marētice razīgrano
Lēšto kalāje vītar
Dotāknjin grīntāvīn mōrūn

Manje poznate riječi: **vitar** – vjetar; **tovara** – magarca; **dotaknjin** – dotaknut; **morun** – morem; **njidrima** – njedrima; **školja** – otoka; **odiše** – diše; **slanun** – slanom; **doklje** – dokle; **jašin** – jašem; **škinjalu** – dijelu leđa; **bala** – juri; **stopimice** – kasom; **raškaljanin** – raščišćenim; **nosin** – nosim; **tīc gen. mn** – ptica; **ča** – što; **muču** – šute; **škinu** – leđa; **mrljusa** – mirisa; **kolur** – boja; **spržine** – pržine, krupnijeg pijeska; **vrtu se** – vrte

se; **marelice** – valíci; **lešto** – brzo; **kalaje** – usporava,
slabi; **grintavin** – neposlušnim, nestašnim;

KŮČA STĀRA

ìma jedān škōlj
na mōdromu mōru
počìje Žìrje
ìma Břdo
ìma tāmò kùca
tišìně carùju
ìma jěna
kùca stāra
kùca kaměna
čâ umìre sāma
na škōlju mōmu
gljědān jã njũ
gljěda onã mēne
kũpāmō se u sũncu
pōdne cmãri s krōva

ìma jěna kùca
ostãvľjena tišìni
udãrci sudbině
nagrìzaju je
onã se opìre
borì se s vrìmenũn
trpì pod brìmēnũn gōdìn
ne pridãjě se
ne dã se
kùca stāra
kùca kaměna
kùca staměna

ìma jēna
prāzna kùća
kùća starĩnska
izdĩlanih stĩn
stĩna na stĩni
napũšćena kùća
osāmljena
ostāvljena
nagrĩvljena
opustĩla
mućĩ

propāda kùća
dalēko od meně
stāra kùća
mojĩh bāb i dĩdōj
kùća mōje rādosti
kùća mōje žālosti
pāuk u kantũnu
mrĩžu splēja odāvna
kùću šĩtnja
zakračunāla
kroz humār
slũšan pĩsmu zvĩzd
u kùći s dušũn
od bĩlih stĩn
posivĩlih o' gōdĩn
u stāroj kùći
mōje mātere

Ìma jěna kùća
kùća na sùncu
zlãta vridĩ
ùspomene bũdi
tô je kùća mōja
kùća ròdna
starĩnska kùća
svetōga mĩra
čã nèbo joj
kùca o ponìstre

stãra kùća
kùpa do kùpe
stãri krōv
uz pŕvu skalĩnu
šćirenica rēstě
šćinci ùlicũn
plãzu
stãri dvōri
zapũšćeni
sãmi sãmùju
zamŕli

kãko stãrĩn
svè tô vĩše je vòlĩn
sanjãn svōju kùću
zaròbljenin sŕcũn ùspomĩn
poljùpcima očiju ljubĩn ju
dòdir nèba čũva je
čěka me stãra kùća
rašĩrenĩh rũk
mōja kùćica

mõja slobodica
domovina mõja
lipõta spī u njõj
u kùci za dūšu

drivène skåle s podicūn
skåla do skåle pènje se
rāzlaščena kotorāta
võdi na gõrnji pòd
stāri gāš vīsi na brukūnu
popèčak i bruštulīn
drūguju s bruzīnūn
drivēni pod škrīplje
zīna svītlosti
nadīru kroz humār
promūkli glās rēlòja
batī žalostīvo

ljūljā se kùca
pritrūnjena jātun ũspomin
cvilī kâ da plāče
škrīplje sūho škrīpūn
stāri krõv
pod nalètun büre
čâ fõrcūn fortunāla
forcāje
sāje se lašcū
pod pognūtūn strīhūn
kūpami ogrñutoga krõva
japñjšice pāda po podū

šesnä je kùća
u svojõj stàrosti
spī kùća tišīnē
na pūtu smřti
s pràznūn pòsteljun
i kàmaricūn
punūn pustīnje
kurū joj pusta godišća
izmiče joj srīća
iz dāna u dān
u mükami stàrosti

tô je mōja kùća
vrācān se
ùvik njõj
ōdīše teplīnūn
tô je mōje ĩme
dāh prōšlosti
u poljūpcu sūnca
i kāmēna
kùća snā
kùća stāra
zovē ònē
kīh odāvna nīma

Manje poznate riječi: **školj** – otok; **počije** – odmara, miruje; **Brdo** – dio naselja na otoku Žirju; **jena** – jedna; **ča** – što; **gljedan** – gledam; **gljeda** – gleda; **cmari** – pripiče; **vrimenun** – vremenom; **brimenun** – bremenom; **godin gen. mn** – godina; **pridaje** – predaje; **izdilanih** – isklesanih; **stin gen. mn** – stijena; **stina** – stijena; **stini** – stijeni; **napušćena** – napuštena; **opustila** – opustjela;

muči – štiti; **bab gen. mn** – baba, baka; **didoj** – djedova; **kantunu** – kutu; **mrižu** – mrežu; **spleja** – spleo; **zakračunala** – zatvorila; **humar** – prozorčić u potkrovlju nad ognjištem; **slušan** – slušam; **pismu** – pjesmu; **zvizd gen. mn** – zvijezda; **s dušun** – s dušom; **bilih** – bijelih; **posivilih** – posivjelih; **jena** – jedna; **vridi** – vrijedi; **ponistre** – prozore; **kupa** – crijep; **skalinu** – stepenicu; **ščirenica** – vrsta trave; **reste** – raste; **ščinci** – korovska trava bodljikavih plodova; **ulicun** – ulicom; **plazu** – plaze; **zapušćeni** – zapušteni; **starin** – starim; **volin** – volim; **sanjan** – sanjam; **zarobljenin** – zarobljenim; **srcun** – srcem; **uspomin gen. mn** – uspomena; **ljubin** – ljubim; **ruk gen. mn** – ruku; **lipota** – ljepota; **spi** – spava; **drivene** – drvene; **skale** – stube; **podicun** – podićem, podignutim podnicama pred prvom stepenicom; **skala** – stepenica; **razlašćena** – rastvorena; **kotorata** – otvor u podu kroz koji se s kata silazi dolje, a pokriva se daskom; **gaš** – petrolejka; **brukunu** – čavlu; **popječak** – vatralj; **bruštulin** – limena valjkasta posuda za prženje kave; **bruzinun** – ovećim loncem za kuhanje na ognjištu; **driveni** – drveni; **škriplje** – škripi; **svitlosti** – svjetlosti; **reloja** – sata, budilice; **bati** – kuca; **pritrunjena** – preumorna; **jatun** – jatom; **ka** – kao; **škripun** – škripom; **naletun** – naletom; **bure** – sjevernog vjetra; **forcun** – snagom; **forcaje** – snaži; **saje** – gar, garež, čađa; **lašću** – svjetlucaju; **pognutun** – pognutom; **strijun** – strehom; **kupami** – crjepovima; **japnjišće** – žbuka; **šesna je** – lijepa je; **praznun** – praznom; **posteljun** – posteljom; **kamaricun** – sobicom; **punun** – punom; **kuru joj** – prolaze joj; **godišća** – godine; **srića** – sreća; **mukami** – mukama; **vračan** – vraćam; **uvik** – uvijek; **teplinun** – toplinom; **kih** – kojih; **nima** – nema;

MĪNDULE

Pri starūn kūcūn
Mīndule lipōtūn procvitāle
Rōzāsto cvīce u očīma
Dāh friškōga mrljusa
Ōči vēzane lipotūn
Likařja za ōči i dūšu
Slūšān čēle i vītar
Kakò ljūbu jazīk tīc
U razbācanomu zōvu
Ružičastolīkoga snīga mīndūl

Prikomirnōst svītlūcanja
Pūt nēba rēstē opōjno
U očīma bljišcī srīca
Svīlēni dōdir vīdīnē
U okīcenomu sīšnju
Opījēnomu sūncūn
Čūdo u ōku prīrōde
Klūko sitē līposti

Bilīčaste lātice letū
Zabilīle pahūljīce rādosti
Kīša bilīnē lātīc
Spūščā se šūnjavo
Na zemljāni tāpēt
Svē odīše srīcūn bīlīnē
Čā zovē prolīce
Krasotūn mīndūl rascvitānih
I pīsmūn dāna u cvīcu mīndūl

Manje poznate riječi: **pri** – pred; **starun** – starom; **kućun** – kućom; **mindule** – bademi; **lipotun** – ljepotom; **procvitale** – procvjetale; **rozasto** – ružičasto; **cvíće** – cvijeće; **friškoga** – svježeg; **mrljusa** – mirisa; **likarija** – lijek; **čele** – pčele; **vitar** – vjetar; **ljubu** – ljube; **jazik** – jezik; **tic gen. mn** – ptica; **sniga** – snijega; **mindul gen. mn** – badema; **prikomirnost** – prekomjernost; **svitlucanja** – svjetlucanja; **reste** – raste; **bljišći** – blješti; **srića** – sreća; **vidine** – leptira; **sišnju** – siječnju; **suncun** – suncem; **kluko** – klupko; **liposti** – ljepote; **biličaste** – bjeličaste; **letu** – lete; **zabilile** – zabijelile; **biline** – bjeline; **latic gen. mn** – latica; **spušća se** – spušta se; **šunjavo** – lijeno; **tapet** – tepih; **srićun** – srećom; **ča** – što; **proliće** – proljeće; **krasotun** – krasotom; **rascvitanih** – rascvjetanih; **pismun** – pjesmom; **cvíću** – cvijeću;

ČÂ JE BÎLO PRÏ

Stâri svît bruntulâje svâki bôžji trîn
Da sadâ više nî kâ câ je bîlo prÏ

PrÏ je svâka lôza bîla uskopâna
I svâka bâčva je bîla namâkâna

PrÏ su ljûdi pûno više vrîdni bîli
Zèmljû su svôju vâjtk kopâti tîli

Na tēncîma su òbruce nabîjâli
I ùritko bi kâ' ljûdi zafrâjâli

Stâri su lašûnîmâ gòru krčîli
Pa zidîne i ògrade zagrâdîli

Smòke, lòze i drùgo frùcē sadîli
Kumprilîce su motîcicun vâdîli

Znâlò se ù pòlju po cîli dân bîti
Glâvu od poslâ nîsi mòga dîgniti

Pòt bi težâška mrlûsala na lòzje
Kâ' bi se za jemâtvu tŕgalo gròzje

Mâst su lèsto tŕpali u kòzje mîhe
Dîcâ su čèsto igrâla na grîhe

Nâjmânje tŕipût su lòze polivâli
Modrogâlicu s jâpnjûn, vodûn mišâli

Räno se ligälo, ränō se džalo
Löze se na vrīme u sīšnju rızalo

Toväre bi napřtili brimēnīma
U tīn tēškīn līpīn stārin vrimenīma

Sadā nīma vīše kārī ni tovāri
U selū su ostāli òdreda stāri

Sadā su òpe' nīka drūga vrimenā
Na glāvī se vīše ne nōsu brimenā

Žīvo su uzdržāvāli i hranīli
Gnjōj su ti ù pōlje na sebī nosīli

Valjālo je glāne prājce nahrānīti
I pūno kīca za kozē ishāštriti

Vrīce goromūša za toväre brāti
Jānjcima i ovcāmi travē davāti

Svē blāgo nā vrīme vodūn napojīti
Kōlca izdīlana ù pōlje ornīti

Svē je tō trībalo čā přije nanīti
I dōmā iz gorē i pōlja donīti

Svē je přije tāko drugačīje bīlo
Uzā svīce i gāšē līpo se štilo

Nāmisto dobrē svītle lètrike
Gōrīle su ùljenice i šterīke

Mrže su potežali i pribirali
Črvljali ih i redovito krpali

Drivènin batŭn mŕtu za mrže tŭkli
Na kanaštrèlami od ũmõra pŭkli

Mornãri su mõre dèbèlo batili
I željno se svojõj famìlji vratili

Rìbari vŕše selpãvãli màc po màc
U selŭ se kõlo igŕãlo kãc po kãc

Ženè su ih čekale kã Penèlõpe
Dok bi vãpõru veživãli konõpe

Ženè su sŕjale, žèle i kopãle
Slãmarice pŭnile, ðicu rãjãle

U zŭnju bi macõlami tŭkle žito
Mõra se ne bi tàkle po cìlo lito

Mèle su dvõre, ðici gãce kŕpale
Plèle su, krojile, šile, prikrajãle

I võdu nosile, kŭhale i prãle
I švìnke su ðici sa glãvè pŭjãle

Ðici bi kŕpène bèbe naçinile
Balŭne od biçãv i kèrp napŕãvile

Iz sèljanskìh gustèrãn võdu grãbile
U vŕdrima dõma na glãvi nosile

Röbu je valjalo döbrö lušijäti
Na daski opräti i ražintaväti

Blitu su ženë u vr̄tlima gojile
Gnjöjün iz osiköj zëmlju su gnjojile

Nike žiŋske sä' ne möru ni hoditi
A nike bömë ne möru ni roditi

Spomnje se stäri svit i kläp i kočët
Arganjëli, gradilj i svih lipih gäjët

I ögnja ča je na köminu gorija
I stäroga süka ča se planjarija

I közjega mlïka ča ga više nïma
I kömina kä' doidri ošträ zïma

Bruzin je o komöstre obištïn bija
Kühalo se ča je ki imä il' tija

Na Bädňjak bi zavönjälï bakaläri
Ija je tö ciili svit, mlädi i stäri

Iz poprëta krüh ispo' peke vädili
Tamljänun su küce uz Böžic kadili

Od krüha ispo' peke ča ima släje
Kripost i snägu sväkomü tïlu däjje

Čovik bi se odmära od püstih žurnät
Za blagdäne je bilo dösta pršunät

Šototājeri korālje, spūge brāli
Brōdi na vēsla i ìdra arivāli

Spūnjāci su se drīvēni dupērāli
Karatēli hmūčali, taljāli, prāli

Sīglje su po stō pūti selpāvāli
Vidrūn i vāžūn vōdu škapulavāli

Būjōle pūnili, brōde su sēkāli
Pajōle su jēne do drūgih slagāli

S vranāmi i sa čīmcīma se borīli
Stāru čēljad nīka' nīsu zapustīli

Dikōr bi se pričāle raznovīsne šāle
Ženē bi se tōte uvridīti znāle

Ūnda bi se līpo svē procākūlālo
Uz opōl bi se čāk i zabeštīmālo

Dikōr se zapīvalo i pokarālo
Pa sūtra mirīlo kā' se rašcarālo

Svīt se je prīje pūno vīše mūčija
Ali je svejēno zdravīji ūn bīja

Dobrō se, brājne, vāljālo ispotīti
Ako si tīja kōru krūha dōbīti

Danāske je sve drugačīje nīkako
Ljūdi živū vako, onāko, svākako

Vrãg se u mlãdi svît ũka pa pïvaju
Pa svè ðirãju, guštãju i bãlãju

Tonobïli, mobïteli su u ðïru
Televïzije, raãunãla nadïru

Da barïn kãko hòce vrïme fermãti
Svè bi se tã mogle ñikako skũnãti

Ïstina je da je prï svegã fãlilo
Svît vïruje da se prï bõlje ãivïlo

Sadã prãvi pravcãti hũncùti ãivũ
Ñike nõve jãhte sïdru se uz rïvu

Svît se sã' ñikako pũno razbacũje
ãivï ñã dũg, kũne sãmo pribacũje

Vïše ti ñiko ñikoga ne badãje
Ñiko ñikoga vïše ne sevenjãje

...

Manje poznate rijeãi: **svit** – svijet; **bruntulaje** – prigovara, gundã, mrmlja; **trin** – tren; **ni** – nije; **ka** – kao; **ãa** – što; **pri** – prije; **uskopana** – okopana; **namakana** – namakana; **vridni** – marljivi; **vajik** – uvijek; **tili** – htjeli; **tencima lok. mn** – visokim baãvama za spremanje mošta; **uritko** – rijetko; **ka'** – kad; **zafrajali** – zabavili, uãivali; **lašunima instr. mn** – pijucima, kramповima, trnokopima; **krãili** – pripravljali tlo za obraãivanje; **smoke** – smokve; **fruce** – voãe; **kumpriliãe** – krumpiriãe; **motiãicun** – motiãicom (malom motikom);

cili – cijeli; **digniti** – dignuti; **pot** – znoj; **težaška** – težačka; **mrlusala** – mirisala; **lozje** – pruće od loze, vinograd; **grozje** – grožđe; **jematvu** – berbu grožđa; **mast** – mošt, zgnječeno (tiješteno) grožđe prije nego što prijeđe u vino; **lešto** – brzo; **mihe** – mijehove; **dica** – djeca; **na grihe** – dječja igra s loptom krpenjačom i izdubljenim jamicama u tlu; **polivali** – polijevali; **modrogalicu** – modri kamen (sulfat) čijom se rastopinom polijeva vinova loza; **japnjun** – vapnom; **vodun** – vodom; **mišali** – miješali; **ligalo** – lijegalo; **vrimе** – vrijeme; **sišnju** – siječnju; **rizalo** – rezalo; **tovare** – magarce; **brimenima** – bremenima; **živo** – stoku; **gnjoj** – gnoj; **glane** – gladne; **prajce** – prasce, svinje; **kića** – granja s lišćem; **ishaštriti** – isjeći, podsjeći granje; **vriće** – vreće; **goromuša** – vrste gorske trave; **ovcami** – ovcama; **blago** – stoku; **kolca** – kolčeve; **izdilana** – izdjeljana; **orniti** – odnijeti; **tribalo** – trebalo; **naniti** – nanijeti; **doma** – kući; **doniti** – donijeti; **sviće** – svijeće; **gaše** – petrolejke; **lipo** – lijepo; **štilo** – čitalo; **namisto** – umjesto, mjesto; **svitle** – svijetle; **letrike** – struje, električnog svjetla; **uljenice** – svjetiljke na ulje; šterike – voštanice; **mriže** – mreže; **črvljali** – bojili namakanjem u tučenu koru mirte ili smrdelja; **drivenin** – drvenim; **batun** – batom, velikim drvenim čekićem; **mrtu** – mirtu; **kanaštreلامي** – vrstom noćnog ribarenja pod svijećom s više brodica; **debelo** – duboko otvoreno pučinsko more; **batili** – tukli, plovili; **familji** – obitelji; **vrše** – košaraste naprave od šiblja ili od žice za lov ribe, jastoga i sl.; **selpavali** – ručno dizali iz morske dubine; **mac** – niz vrša vezanih jedna za drugu na određenoj udaljenosti; **kac** – mali poskok uvis pri igranju kola; **vaporu** – parobrodu, putničkom brodu; **veživali** –

vezivali; **slamarice** – ležajevi ispunjeni slamom, slamnjače; **rajale** – rađale; **zunju** – lipnju, šestom mjesecu; **macolami** – drvenim čekićima, drvenim batićima; **cilo** – cijelo; **lito** – ljetno; **dici** – djeci; **gače** – hlače; **pikrajale** – prekrajale; **švinke** – uši, nametnike u kosi; **pujale** – trijebile, istrebljivale; **bebe** – lutke, dječje igračke; **balune** – lopte; **bičav gen. mn** – čarapa; **kerp gen. mn** – krpa; **seljanskih** – seoskih; **gusteran gen. mn** – cisterni, nakapnica za sakupljanje kišnice; **vidrima** – vjedrima, drvenim posudama za nošenje vode na glavi; **lušijati** – prati rublje u cijedi; **ražintati** – isprati; **blitu** – blitvu; **vrtlima** – vrtovima; **gojile** – uzgajale; **gnjojun** – gnojem; **gnjojile** – gnojile; **nike** – neke; **žinske** – žene; **sa'** – sad; **moru** – mogu; **hoditi** – hodati; **bome** – bogme; **spominje se** – sjeća se; **klap gen. mn** – klapa; **kočet gen. mn** – postelja; **arganjeli** – spletenih konopa; **gradilj gen. pl. tantum** – gradela, rešetkastog roštilja; **lipih** – lijepih; **gajet gen. mn** – gajeta; **kominu** – ognjištu; **gorija** – gorio; **suka gen. jd** – panja, trupca; **planjarija** – razgario; **mlika** – mlijeka; **nima** – nema; **doidri** – dojedri; **bruzin** – lonac za vješanje o komoštre na ognjištu; **obišin** – obješen; **komoštre** – lanac, verige nad ognjištem o kojima visi kotao; **bija** – bio; **ki** – tko; **ima** – imao; **tija** – htio; **zavonjali** – zamirisali; **bakalari** – bakalari, vrste ribe sjevernih mora koja se kod nas najčešće rabi sušena; **ija** – jeo; **popreta** – žeravice zapretane pepelom na ognjištu; **peke gen. jd** - crjepulje, željeznog poklopca za pečenje kruha i dr. na ognjištu; **tamljanun** – tamjanom; **kadili** – kadili, palili mirisne tvari u obredne svrhe; **slaje** – slađe; **kripost** – krepkost, čilost, tjelesna snaga; **tilu** – tijelu; **čovik** – čovjek; **odmara** – odmarao; **žurnat gen. mn** – nadnica,

dnevnica; **pršunat gen. mn** – uštipaka; **šototajeri** – roniaci; **spuge** – spužve; **idra** – jedra; **arivali** – stizali; **spunjaci** – manje bačve s otvorom na vrhu; **driveni** – drveni; **duperali** – koristili, rabili; **karateli** – drvene bačve, burad; **hmučali** – mučkali, s malo vode prali bačvu ljuljajući ju pri čemu se čuje šum; **taljali** – kotrljali, valjali; **siglje** – kante, posude za grabljenje vode; **selpavali** – dizali, izvlačili; **vidrun** – vjedrom; **važun** – limenom posudom; **škapulavali** – štedljivo grabili spašavajući svaku kap; **bujole** – drvene kablice na brodu; **sekali** – izbacivali ostatke vode iz broda; **brode** – brodove; **pajole** – brodske podnice; **jene** – jedne; **vranami** – vranama; **čimcima** – stjenicama; **nika'** – nikad; **dikor** – ponekad; **tote** – tu; **uvriditi** – uvrijediti; **unda** – onda; **lipo** – lijepo; **proćakulalo** – popričalo; **opol** – vrsta crnog vina; **zabeštimalo** – psovalo; **zapivalo** – zapjevalo; **pokaralo** – posvađalo; **mirilo** – mirilo; **rašćaralo** – razvedrilo; **mučija** – mučio; **svejeno** – svejedno; **un** – on; **bija** – bio; **brajne** – brate; **ispotiti** – oznojiti; **danaske** – danas; **nikako** – nekako; **živu** – žive; **vako** – ovako; **uka** – uvukao; **pivaju** – pjevaju; **diraju** – šetaju, prolaze; **guštaju** – uživaju; **balaju** – trče, skaču, plešu; **tonobili** – automobili; **u diru** – u modi, u uporabi, sadašnji, aktualan; **barin** – barem; **fermati** – zaustaviti, stati; **skunčati** – završiti, zaustaviti; **falilo** – nedostajalo; **viruje** – vjeruje; **živilo** – živjelo; **huncuti** – prevaranti, prepredenjaci, zločesti, nestašni; **živu** – žive; **pribacuje** – prebacuje; **ne badaje** – ne sluša, ne poštuje; **ne sevenjaje** – ne poslužuje, ne pomaže, ne brine se;

SVĚTI MÍR BONĀCE

Světi mír
Stòpe tišině
Nìde toliko míra
Na jenomũ mìstu
Kâ da nìkoga nìma
Na našoj ùlici pečènih srděl
Raspùkle slìve uzà skāle
Plìvaju u slāsti
Mūrve dřšću lĩščũn srcõlikĩn
Mũrtěla i karũpěl opĩjěni mřljusũn
Māsline čũjĩn sāmo očĩma
Stĩne i cvĩce ěste snāgē u kalěti
Ůdĩšin slakē mĩrise brdārske ùlice
Cvĩt pũn omāmljene tišině
Lāgano se gāsi dān
Teplĩna zapāda sũnca
Mojě ũši nĩsu obĩkle
Na neograničenu tišĩnu
Ůre se protěžu drimljĩvo
Něbo se mĩnja slutnjũn
Umõrnoga privečernjega svĩtla
Čã se lěsto sprěma zaronĩti iza vřha
Ostāju slĩke mislĩ mojě rādosti
U mĩru čã se čũje prāhũn zemaaljskĩn
Za světe bonāce tĩhe
Kē san i jã bokuĩć

Manje poznate riječi: **nide** – nigdje; **jenomu** – jednome; **mistu** – mjestu; **ka** – kao; **nima** – nema; **srdel gen. mn** – srdela; **slive** – šljive; **skale** – stubište; **murve** – dudovi; **dršću** – drhte; **lišćun** – lišćem; **srcolikin** – srcolikim; **murtela** – bosiljak; **karupel** – kaloper; **marljusun** – mirisom; **čujin** – čujem; **stine** – stijene; **cviče** - cvijeće; **kaleti** – ulici; **udišin** – udišem; **slake** – slatke; **cvit** – cvijet; **teplina** – toplina; **obikle** – navikle; **drimljivo** – drjemljivo; **minja** – mijenja; **slutnjun** – slutnjom; **privečernjega** – predvečernjeg; **svitla** – svjetla; **lešto** – brzo; **ča** – što; **prahun** – prahom; **zemaljskin** – zemaljskim; **bonace** – utihe; **ke** – koje ; **san** – sam; **bokunić** – komadičak;

VRĪĀ SRĪĀE

Jùtrùn me būdu tìce
U stinàmi čà restũ iz zemljẽ
Putũn brimenĩtin vràne šècu
Rĩči prosìpljin kanèlami
Drhtũri zvũk zvòna šupërbo

Vidĩn dĩ san i čà san
Dvã kàleba ìgraju se po sũncu
Bĩli ka krèla àndela
Čà u zènici òka būdu žũdnju
Na škòlju môra i sũnca

Muntãje dãn za dãnũñ
U lozãmi zdrĩjã vesèlje
Slũšan srce kãko batĩ
Môre ostãje zãuvik vrĩća srĩće
U kòj išcĩn spãs dùšẽ svõjẽ

Manje poznate riječi: **jutrun** – jutrom; **budu** – bude; **tice** – ptice; **stinami** – stijenama; **ča** – što; **restu** – rastu; **putun** – putom; **brimenitin** – bremenitin; **riči** – riječi; **prosipljin** – prosipam; **kanelami** – cjevčicama, slavinama; **šuperbo** – gordo, oholo, uzneseno; **vidin** – vidim; **di** – gdje; **san** – sam; **kaleba** – galeba; **bili** – bijeli; **ka** – kao; **krele** – krila; **zenici** – zjenici; **školju** – otoku; **muntaje** – prolazi, zamiče; **danun** – danom; **lozami** – lozama; **zdrija** – zri; **slušan** – slušam; **bati** – kuca, udara; **zauvik** – zauvijek; **vrĩća** – vreća; **sriće** – sreće; **koj** – kojoj; **iščin** – tražim;

U BOKUNIĆIMA SNÄ

Otök si komũ se ùvik vräcän
Sřitan i spokõjän u nävišcaju igrë
Oborùžan samonïklin stablïma nãde
Čà rëstũ na školjãrskin pũtima sřïce
Začarãnih mãgičnih brõjoj i řïči zemljë
Sũnce si mi u dãnima kišnïn
Ûvik si u bokũnićima mõga snä
Pãntin te u zvũku zãveslajoj
U glãsu mõra uhõđena mãlin čovïkun
U zahïtnjenoj stinčïci iz prãce
U mřljusima nadolazëčega lïta
U plãndovanju ovãc u gõri
U tvrdõj, hrãpavoj kõri mãslïn
U zlãtnoj bãlõti sũnca na stãzami nëbëskïn
U jëki spõmenara sřïce stãre ljubãvi
U piturãnïn kvãdrima morskë modřinë
U kantãnju kantadũroj u crïki
Pantïn te u beskrãjnõj ljubãvi zã te
U kãplji mãslinova ùlja
U slãkõj čehùlji grõzja
U lipõti stïšnjenih kamënih kũc
Po jãtima vïčno glãnïh kalebõj
U nestãnku plavetnïla nad otõkũn
Po sřcïma õbišnïh vrïdnïh ljũdi
Po svïrci gïtare u hlãdu bõrõj
Po mřljũsu zemljë i trãv
Po blizinï tïla tvõjïh stïn
Pod zaspãlin cumprësun
Kãkõ mi je lïpo s tõbũn

Āman komŭ otvoriti dŭŝu
Svi me pŭti ũvik tŕbi vŕdu
Indricŕni srŕtno i spokŕjno
Nŕma daljinŕ kŕ bi mi te vazŕla
Āa bi bilo s bokuniĉima hrabrŕsti
Da tŕbe nŕma, obeĉŕni ŝkŕlju mŕj

Manje poznate rijeĉi: **bokuniĉima** – komadiĉima; **uvik** – uvijek; **vraĉan** – vraĉam; **sritan** – sretan; **naviŝĉaju** – nagovjeŝtaju; **samoniklin** – samoniklim; **ĉa** – ŝto; **restu** – rastu; **ŝkoljarskin** – otoĉnim; **sriĉe** – sreĉe; **brojoj** – brojeva; **riĉi** – rijeĉi; **kiŝnin** – kiŝnim; **pantin** – pamtim; **zaveslajoj** – zaveslaja; **malin** – malim; **ĉovikun** – ĉovjekom; **zahitnjenoj** – baĉenoj; **stinĉici** – kamenĉiĉu; **praĉe** – praĉke; **mrljusima** – mirisima; **lita** – ljeta; **ovac** – ovaca; **maslin gen. mn** – maslina; **baloti** – boĉi, lopti; **stazami** – stazama; **nebeskin** – nebeskim; **pituranin** – obojenim; **kvadrima** – okvirima; **kantanju** – pjevanju; **kantaduroj** – kantadura, crkvenih pjevaĉa; **criki** – crkvi; **slakoj** – slatkoj; **ĉehulji** – dijelu grozda, nekolikim zrnima grozda na peteljci, grozdiĉu; **grozja** – grozĉa; **lipoti** – ljepoti; **stiŝnjenih** – stijeŝnjenih; **kuĉ gen. mn** – kuĉa; **viĉno** – vjeĉno; **glanah** – gladnih; **kaleboj** – galebova; **otokun** – otokom; **vridnih** – vrijednih; **boroj** – borova; **mrljusu** – mirisu; **trav gen. mn** – trava; **tila** – tijela; **stin gen. mn** – stijena; **zaspalin** – zaspalim; **cumpresun** – ĉempresom; **lipo** – lijepo; **tobun** – tobom; **iman** – imam; **vodu** – vode; **indricani** – adresirani; **sritno** – sretno; **nima** – nema; **vazela** – uzela;

SPÖMĪNĪ STĀROSTI

iz dāna u dān
postāješ starīji
grēš krāju
nestāju nāde
stāriš
brojīš zānje
dāne živōta
pūsta godišcā pasāju
dōjdu i prōjdu
odmotāju se
iz motavīla
nāših gōdīn
nīšta ni īstō
gōdine stārosti
berū živōt
pārtu u nīde
fortunalūn īda
nēpovrātnō
ujedanpūt živōt se činī
prikovīše krākin

stāriš
živōt tečē kā rīka
žvēlto pasāje
dāni okriću temūn
razmīčeš gōdine
svē manje ih ostāje
nestāju, gubū se
svē se rūši

kâ kûla od karât
a nezâvršenoga poslâ
takò je pûno
ûre batû svôje
rûzina vrîmena
grizê kòsti
svè stâri
istîče vrîme
iznemogã si i slâb
svè si proživîja
osluživîja si svôje
kâ stâri brôd

grêdêš, stâriš
stârost lëgla na tîlo
zgovavîja si se vãs
izmorîla te godiścã
prikopãješ
po svômû živôtu
çepřçeš
nëmošan
po klûku gòdîn
odmotãje se
motãsa vrîmena
gomilãš
plûse i mînuse
žãliš
za propûšćenîñ šãnsami
svè vîše se uhućîješ
za živôt
a živôt biživî kâ balûn
pîše svôje prîçe

s nevěrami u sebĭ
čã se razbĭju
o hrĭdi živõta

grĕmo, stãrimo
nõšeni marĕtun vrĭmena
i kũntra svõjĕ võlje
postãjemo starĭji
mrzovõljni, bolĕsni
štũfi sãmi sebĕ
bruntulõži
poludĭli stãrci
lindravĭh mislĭ
u mudrõsti stãrostri
kĭ ne mõru
vrĭme nadmudrĭti
sĭdĭn lãkami u kõsi
i stãraškin pĭgami
po trošnõmu tĭlu

ostãrilo se
gõdine činũ svõje
zorũ se snĭ
sãn si i stãr si
utĕkle su rãdosti
živõtnin stranputĭcami
putĭma zablĕžnũtĭn
živõt ni lakã stvãr
cĭta grĕšpe po čĕlu
mãlo-pomãlo
navrãskãš se
ĭsti nĭsi vĭše tĭ

nĭkako se vās smānjĭš
u poodmākĭlĭn gōdinami
postāneš zanemārĭn
bezlični, potrōšeni pijūn
kĭ ne vĭdi ni trāga
srušenĭn mōstima povrātka
postāješ provalija
s ožĭljcima u sŕcu
vrĭme te prigāzilo
žukĭn zāljojajun
prolāznosti
grēš zāboravu

čā vĭše stārĭš
vĭše se sicāš
jarkānih dān
u kredĭncu ũspomĭn
i teplĭnē kŭšnogā kōminā
teplĭnē rādosti
dalmatĭnskōgā sŭnca
čā krĭpi dŭšu
u fēbri zānjēga dāha
ma kāko tēški bĭli
tĭ dāni skŭpljeni i uštivāni
u vrpāmi snā
bĭli su lĭpi
u rōsnĭn jŭtrima
na pāsjoj vručĭni
u gluhĭn nočĭma
čā sāntŭ u snē

ka' si stār
ne mōreš nīde
iz začarānoga krūga
svīma smētāš
svè mājje te posićuju
kâ da si pūsti škōlj
nājdēš se
sân samcàst
napūšćin od svīh
nīmaš komū
dūšu otvorīti
zlātne gōdine
kâ' svè si mōga
muntāle su
nīde nīsi prispīja
trībaju ti očāle
ōči zaborāvu na smīh
ōči bez sjāja
dāni prōjdu kāko-tāko
mřtvē nōci nīkako
u prāznoj škurīni
rēstū rāne
svè te bōlī
ožīvu stāre magānje
bōl postāje glāsna
svè ti smēta
sīt si sâs sēbe
u nōci besānoj
s razōrenin gradīnami
snā i tvōga svīta
zāuvik

danãš jěsmo
sùtra već nĩsmo
sã' nas ìma
ũnda nãš
umòrene od živòta
nĩma
nĩma nas više
rãjamo se
i umìremo
takõ je
okã' je svĩta i vĩka
kĩ zna
čã ce bĩti sùtra
od rojěnja do smřti
stãrimo i umìremo
stãri pãrtu
kã vapòri
molãju cĩme živòta
partěnci nĩma povrãtka

mlãdost břzo umìre
kurĩ cvĩt mlãdosti
svè smo mògli
čã smo tĩli
ludĩh noćĩ nĩma više
nĩčesa više nĩ
od dãvne mlãdosti
stãrost pomãlo dõjde
a lěšto grě
ostãrĩš strĩlomice
promĩniš se
makãr tõ ne tĩja

nīšta ti se ne baštã
nīmaš vòlje ni za čã
ne kuferĩ te zdrãk
nīšta te ne pijažã
znãn da nĩka' ne će bĩti
kã čã nan je bĩlo
kã' smo bĩli dĩca
zvzdãnih očíju
u mažĩnu živòta
s pòzlatun
svegã u nãmi

živòt nãn je
dĩzanje i pãdanje
ulĩzli smo u stãrost
umòrni od čekãnja
tĩlo se ne da
sĩrce se otĩmlje
pobunãtane i nemòšne
uhĩti nas početãk zãborava
nãza' se ne mòremo vratĩti
nĩma pòvratka
skalĩnami gòdĩn
ostãvljamo praznĩnu
iza sebẽ zarẽslu šutnjũn
svè ĩma svòje vrĩme
kò ne mòre pristãti
čã je pasãlo , pasãlo je
čã će biti, bĩt će
gãsimo se
kã stãri gãš

gredũ dâni
bižũ
drčũ
letũ godišćã
umĩru prijateljji
grũ u nepòvratak
gubũ se u bespũću
odumĩranja svegã
pãrtu na onĩ svĩt
širũ se pustĩnje samoćẽ
u vrĩmenu za stãrenje
želĩš òci čã pri
zaklopiti zãnavik
dostã ti je žĩvõta
usãhla su ùfanja
grẽš u nestãnak
i mĩ ćemo tãmo
svĩ ćemo umrĩti
rẽci zbõgũn
ovomũ svĩtu
kĩ prĩ kĩ pòsli
sã sobũn ništa
ne ćemo odnĩti
za tĩpezu smĩti
kã' nas više ne bũde
dõjti ću nĩki drũgi ljũdi
grĩntavi ili vicijãsti
svejẽno
sũnce će i dãlje sjãti

Manje poznate riječi: **spomini** – sjećanja, uspomene;
greš – ideš; **zanje** – zadnje ; **godišća** – godine; **pasaju** –

prolaze; **dojdu** – dođu; **projdu** – prođu; **motavilo** – smotak; **godin gen. mn** – godina; **partu** – odlaze; **nide** – nigdje; **fortunalun** – fortunalom, nevremenom s jakim vjetrom; **prikoviše** – previše; **krakin** – kratkim; **rika** – rijeka; **žvelto** – okretno, vješto, brzo; **pasaje** – prolazi; **okriću** – okreću; **temun** – kormilo; **gubu** – gube; **batu** – tuku, broje; **karat gen. mn** – karata; **ruzina** – hrđa; **vrimenta** – vremena; **ističe** – istječe; **vrime** – vrijeme; **iznemoga** – iznemogao; **proživija** – proživio; **oslužija** – odslužio; **ka** – kao; **gredeš** – ideš; **tilo** – tijelo; **zgovavija** – zgrbio; **vas** – sav; **prikopaješ** – prekopavaš; **čeprčeš** – čeprkaš; **kluku** – klupku; **odmotaje** – odmotava; **motasa** – splet, namotaj, najčešće elipsasti namotaj prede; **pluse** – pluseve; **propušćenin** – propuštenim; **šansami** – šansama, prilikama; **uhućiješ** – hvataš; **biži** – bježi; **balun** – lopta; **neverami** – neverama, olujnim vremenima; **ča** – što; **razbiju** – razbivaju; **maretun** – maretom, valom; **kuntra** – kontra, protiv; **štufi** – dosadni; **bruntuloži** – skloni prigovoru; **poludili** – poludjeli; **lindravih** – lutajućih; **ki** – koji; **moru** – mogu; **sidin** – sijedim; **lakami** – dlakama; **staraškin** – staračkim; **pigami** – pjegama; **tilu** – tijelu; **činu** – čine; **zoru se** – zore se, ruše se; **sni** – snovi; **san prid.** – sam; **životnin** – životnim; **stranputicami** – stranputicama; **putima** – putovima; **zabljeznutin** – zamišljenim, potištenim; **ni** – nije; **grešpe** – bore, nabori; **navraskaš se** – naboraš se; **godinami** – godinama; **zanemarin** – zanemaren; **nikako** – nekako; **poodmaklin** – poodmaklim; **pijun** – pješak; **ki** – koji; **srušenin** – srušenim; **mostima** – mostovima; **prigazilo** – pregazilo; **žukin** – gorkim; **zaljogajun** – zalogajem; **sićaš** – sjećaš; **jarkanih** – otkanih, protkanih; **dan gen. mn** – dana;

kredincu – kredencu; **tepline** – topline; **kušnoga** – kućnog; **komina** – ognjišta; **kripi** – krijepi; **febri** – povišenoj tjelesnoj temperaturi; **zanjega** – zadnjeg; **uštivani** – naslagani; **vrpami** – hrpama; **lipi** – lijepi; **rosnin** – rosnim; **gluhin** – gluhim; **santu** – tonu; **ka'** – kad; **moreš** – možeš; **nide** – nigdje, nikuda; **posićuju** – posjećuju; **školj** – otok; **najdeš** – nađeš; **samcast** – potpuno sam; **napušćin** – napušten; **nimaš** – nemaš; **moga** – mogao; **muntale su** – prošle su, zamakle su; **prispija** – prispio; **tribaju** – trebaju; **očale** – naočale; **zaboravu** – zaborave; **smih** – smijeh; **škurini** – tami; **restu** – rastu; **oživu** – ožive; **maganje** – bolesti, mane, nedostaci; **razorenin** – razorenim; **gradinami** – gradinama, zidinama; **svita** – svijeta; **zauvik** – zauvijek; **sa'** – sad; **unda** – onda; **umorene** – umorne, izmorene; **nima** – nema; **rajamo** – rađamo; **oka'** – otkad; **vika** – vijeka; **ki** – tko; **rojenja** – rođenja; **vapori** – parobrodi, brodovi; **molaju** – puštaju; **cime** – konope za vezivanje brodova; **kuri** – teče, ide, prolazi; **tili** – htjeli; **ničesa** – ništa, ničega; **dojde** – dođe; **lešto** – brzo; **strilomice** – strjelimice; **prominiš se** – promijeniš se; **tija** – htio; **ne bašta ti se** – ne da ti se, nemaš volje; **nimaš** – nemaš; **ne kuferi** – ne pogoduje, ne prija, ne odgovara; **zdrak** – zrak, uzduh; **ne pijaža ti** – ne prija ti, ne sviđa ti se, ne mili ti se; **znan** – znam; **nika'** – nikad; **nan** – nam; **dica** – djeca; **zvizdanih** – zvjezdanih; **mažinu** – mlincu, mlinu; **pozlatun** – pozlatom; **nami** – nama; **ulizli smo** – ušli smo polako; **otimlje** – otima; **pobunatane** – pobulažnjene, nesvjesne, nenormalne; **nemošne** – nemoćne; **uhuti** – uhvati; **naza'** – nazad; **moremo** – možemo; **skalinami** – stubama; **zareslu** – zaraslu; **šutnjun** – šutnjom; **ko** – koje; **ne more** – ne može;

pristati – prestati; **gaš** – petrolejka, svjetiljka; **gredu** – idu; **bižu** – bježe; **drču** – trče; **letu** – lete; **gru** – idu; **gubu se** – gube se; **vrimenu** – vremenu; **ča pri** – što prije; **znavik** – zauvijek; **ufanja** – nadanja; **umriti** – umrijeti; **zbogun** – zbogom; **svitu** – svijetu; **ki pri ki posli** – tko prije tko poslije; **sa sobun** – sa sobom; **odniti** – odnijeti; **dojti ću** – doći će oni; **grintavi** – čangrizavi, kukavni, cendravi, nestašni; **vicijasti** – šaljivi, vickasti; **svejeno** – svejedno;

BÌTI MÔRE

Gljèdan môre
U plèsu jùtra
Gljèdan nèbo
Kãko môre ljûbi
Kã mãti dïte svõje
Vïdin môre
Môre gřli môre
Môre nõsi môre
Zlatĩ se môre
S pũno zlatãstoga
Spĩ môre, sanjã
Čũjin môre
Hřçe, hropĩ, stènje
Uzdĩše môre
Gũče kã gòlub
Pìva môre kutĩnto
Lĩpo ga je čũti
S dùpinũn se smijẽ
Ïgra se
S řĩbami
I řĩbarima
Čã nõge točãju
U bistrĩnĩ sòli
Zovẽ me môre
Čakulãmo môre i jã
U mòdroj pòstelji
Kãleb prãti bĩli bròd
S mõrũn se kãra

Môre darĳe
Modrĳnu svõju
Slãne mřljuse friřkině
řiri õkolo
Da ni mõra
Ni mõga řkõlja ne bi bĳlo
Āã brãĳi se mõrũn

Pĩnũn mõre řãle umĳje
Gãsi nĳlhovu řěju
Bilũ se stĳne otõka
Usamljenĳka mõra
Isfregãne bruřkĩnũn marět

Mõre je řivõt
Zadrřzin dãh mõra u sřcu
Ostãje mõdri sãn
Āã me Āeka
U mĩrisu puĀině
Āã se řĩri
Na svě strãne

Otvorĳti se mõru
Pridãti mu se
Pritvorĳti se u mõre
Bĳti popũt mõra
Bĳti mõre
Sãmo mõre
Mõre kõ jěsi
I vĳše niřta

Manje poznate riječi: **gljedan** – gledam; **ka** – kao; **dite** – dijete; **vidin** – vidim; **spi** – spava; **čujin** – čujem; **hropi** – hropti, hropće, hrče; **guče** – guguće; **piva** – pjeva; **kutinto** – zadovoljno; **lipo** – lijepo; **dupinun** – dupinom; **ribami** – ribama; **ča** – što; **točaju** – moče, namaču; **ćakulamo** – razgovaramo, čavrljamo; **kaleb** – galeb; **bili** – bijeli; **morun** – morem; **kara se** – svađa se; **darije** – daruje; **mrljuse** – mirise; **friškine** – svježine; **ni** – nije; **školja** – otoka; **pinun** – pjenom; **žeju** – žeđ(u); **bilu se** – bijele se; **stine** – stijene; **isfregane** – isprane, izribane; **maret** – valova; **zadržin** – zadržan; **pridati** – predati; **pritoriti** – pretvoriti; **ko** – koje;

ŽĪRAJSKE GUSTĒRNE

Na vī' Brīga ko' škōle
Naprāvili Žīrjāni
S trudūn
Sēljanske gustērne
I plāc širōki ūkoso
Da vodā mōre bōlje
U gustērne dōjti
Da ģmaju vodē
U sunčānin vrilināmi
Da narōd i žīvo
Ne skāpaju o' žēje
U žednīn lītima

Gradīli gustērne
Uza sāmi pūt
Čā na Rīvu vōdi
U svōmu rojēnomu mīstu
Ugradīli ih
Svojīn rukāmi
Od žīrajskih stīn
Selbūna, spržine
I cimīnta
Dovedēnoga brōdima
Svē su izrinkāli
Muškī na ramenīma
I na škīni
Žīnske na glavāmi
Namūčili se kā pāsi

I õni i tovàri bīdni
Sāmo vrīdni to znadū
To mòru
Uz pūno prolivēne pōti

Izgradīli Žīrjani spōmenike vodi
Kā sinjāl vòlje, rāda i slōge
Izgradīli kàmenice vodē
Zīke vodūn popūnjene
Vodūn s nebēs izmōljenun

Pāntu gustērne vīdra i vidrājca;
Pāntu sīglje, pōte, ramīne
Učīje, konōpe, kadēne
Pilāstre i žīnske čā su vòdu
Grābile i papeljāle
A danās rītko kī dōjde
Na zapūšcene gustērne
Pīti i vòdu grābiti

Manje poznate riječi: **vr'** – vrh; **Briga gen. jd** – toponim prema riječi brig (brijeg); **ko'** – kod; **trudun** – trudom, naporom; **seljanske** – seoske; **gusterne** – cisterne, spremnike za vodu; **plac** – prostrana očišćena površina za prikupljanje kišnice uz cisterne; **more** – može; **dojti** – doći; **sunčanin** – sunčanim; **vrilinami** – vrelinama; **živo** – stoka; **o'** – od; **žeje gen. jd** – žeđe, žeđi; **žednin** – žednim; **litima** – ljetima; **ča** – što; **Rivu** – toponim; **rojenomu** – rođenom; **mistu** – mjestu; **svojin** – svojim; **rukami** – rukama; **žirajskih** – žirjanskih; **stin gen. mn** – stijena; **selbuna** – pijeska; **spržine** – pržine, krupnijeg

pijeska; **ciminta** – cementa; **brodima** – brodovima;
izrinkali – izvukli, iznijeli, nosili; **muški** – muškarci;
škini – leđima; **žinske** – žene; **glavami** – glavama;
namučili se – izmučili se; **ka'** – kao; **pasi** – psi; **tovari** –
magarci; **bidni** – bijedni; **vridni** – vrijedni, marljivi;
moru – mogu; **poti** – znoja; **sinjal** – znak; **kamenice** –
kamene velike posude; **zike** – zipke; **vodun** – vodom;
nebes – nebesa; **izmoljenun** – izmoljenom; **pantu** –
pamte; **vidra** – vjedra; **vidrajca** – mala vjedra; **siglje** –
kante; **sigljiće** – kantice; **latene** – limene; **pote** – lonce;
ramine – metalna vjedra za vodu; **učije** – drvene
duguljaste bačvice za nošenje vode na leđima ili na
magarcima; **kadene** – lance; **pilaštar** – odignuti dio zida
u obliku četverobridnog polustupa visine do 170 cm s
kojeg su žene lakše dizale vjedra na glavu; **papeljale** –
skupljale zadnje ostatke vode; **ritko** – rijetko; **ki** – tko;
dojde – dođe; **zapušćene** – zapuštene;

KRŪG

Sedīn na krūgu
Gljēdan mōre
Krāja mu ne vīdin
U daljinī
S nēbūn se spāja

Ispo' menē
Uspijantāni krūg
Īspran mōrūn
Tvrđā posōljena stīna
Uzdīše
Īma dūšu
Ćutīn stīnu
Govori stīna
Jazīkun stīn
Žalostivo
Tvrđo
Opōro
Spōro
Slušān je
Stojī dugovīšna
Kā zāpis
S dušūn
Od davnīn
Za budušnōst
Živī
Pānti
Svidōči
Durā
Krūg bezīmeni

Sinjāl svevr̥imeni

Manje poznate riječi: **krug** – veliki ogoljeli kamen; **sedin** – sjedim; **gljedan** – gledam; **vidin** – vidim; **s nebun** – s nebom; **ispo'** – ispod; **uspijantani** – uspravni; **morun** – morem; **stina** – stijena; **jazikun** – jezikom; **stin gen. mn** – stijena; **slušan** – slušam; **dugovišna** – dugovječna; **s dušun** – s dušom; **od davnin** – od davnina; **za budušnost** – za budućnost; **panti** – pamti; **svidoči** – svjedoči; **dura** – traje; **sinjal** – znak; **svevr̥imeni** – svevremeni;

SITNOPISMICE

kaleb u visinami

ũn sítan mēni
jã sítan njèmu

*****

zgnjēčin lîst u gnjãški
škenjĩče i brojĩ
mrtvũ braću i sēstre

*****

lîtnja bonãčina
grãne bõrõj u mõru
perũ køse

*****

grēdēmo nã sãt
školskõ zvõno rebatĩ
mrlũše znãnje

*****

sũnce se ìgra
zlãtna mu krũna bljišćĩ
zrno nãdē zdrĩja

*****

poljũbiš mìlo
šãri mirĩsni cvitĩć
dũša procvitã

*****

smřt je ništa

iza smrti je ništa
ništa je svè

*****

SIROMÀH

Ròjin kà siromàh
Životarija živòt
Umra kà siromàh
Kogã kriviti za tò

Manje poznate riječi: **kaleb** – galeb; **visinami** – visinama; **un** – on; **zgnječìn** – zgnječèn; **gnjaški** – blatu; **škenjiče** – plače ; **litnja** – ljetna; **bonačina** augm. – dosadna bonaca; **boroj** – borova; **kose** – kosu; **gredemo** – idemo; **rebati** – odjekuje; **mrluše** – miriše; **blišći** – bliješti; **darije** – daruje; **šari** – šareni; **cvitić** – cvjetić; **procvita** – procvjeta; **rojìn** – rođen; **ka** – kao; **životarija** – životario; **umra** – umro;

KAZALO:

POŠKROPLJENI SRIĆUN

Da mi je iti ća	9
U pinculjima maslin	10
Samo s tobun	11
Fortunal sriće	13
Ti i ja	15
Malenoj	17
Ti se ne daš	18
Poj dalje	20
Jedino moje	22
Okračunano srce	23
U kolurima privečerja	24
Kalaješ se	26
Resla	27
Poškropljeni srićun	30
Znan i zašto	31
Čini mi se	32

EVO ME

Šapljin cviću	35
Radost će dojti	37
Poslin daža	39
Znaj	41
Evo me	42
Ili	45
Prošlost i sadašnjost	47
Tri cvitića	52
Mliko misečine	53

Zarobljenica samoće	55
Kako	56
U kantunu duše	58
Lito	59
Kasno noću	61
Graska noć	63
Nike žirajske mudrosti	66

IMAN ŠKOLJ

U toplini komina	70
Kartilci sriće	72
U žirajskoj zadrugi	74
Ponistre naše stare	75
Iman školj	79
Zarobljeno sunce	81
Gradin kuću	83
Lipo li je	87
Nima ih	90
Dotaknjin morun	95
Kuća stara	97
Mindule	103
Ča je bilo pri	105
Sveti mir bonace	114
Vrića sriće	116
U bokunićima sna	117
Spomini starosti	119
Biti more	130
Žirajske gusterne	133
Krug	136
SITNOPISMICE	

SITNOPISMICE

...Velimir Pašara sabrao je pjesme posvećene svom rođenom otoku Žirju, ovom posljednjem dragulju pučinskom u šibenskom arhipelagu, trseći se, u oslikavanju samog otoka i onog što već uz otok dolazi, pronaći što je moguće više karakterističnih detalja pomoću kojih bi, tehnikom kakvog slikara ekspresionista, oslikao ovaj svoj otok kameni...

...Naš poet Velimir Pašara ne zaostaje iza mnogih svojih prethodnika, pa ni iza tolikih današnjih ustreptalih zaljubljenika koji svoj školj (ili bilo koje drugo mjesto pod kapom nebeskom) stihovljem svojim veličaju i slave...

...Pjesmom Na umoru, koju posvećuje svom pokojnom ocu,... pjesnik će Velimir Pašara, posluživši se personifikacijom, izreći jedan izuzetno snažan stih:

Na vrh briga umra je vitar

...Pored već izrečenog, ima u ovim pjesmama i onog finog poetskog tkanja, i ekspresije koja nas podsjeća na naše velikane poetske riječi (kao što su Nazor i Matoš, npr.) kad nam i ritmički nastoji dočarati kretanje vlaka...

...Stoga nam je ... izreći svaku pohvalu pjesničkom prvijencu Idro mojoj duši, u kojemu je pjesnik Velimir Pašara, zahvaljujući, u prvom redu, svomu pronicljivu i inspirativnu duhu, nesumnjivo dosegao one i onakve pjesničke vrjednote koje mu omogućuju vidno mjesto u hrvatskoj čakavskoj poeziji.

Roko Dobra, iz oglada objavljenog u časopisu Dubrovnik, br. 3, 2007.